İŞKUR

2015

YALOVA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YALOVA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

Ahmet Cahit AKMAN

Şef V.

YALOVA İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI EKİBİ

Nezir UYRUN	- İl Müdür Yardımcısı
Ahmet Cahit AKMAN	- Şef V.
Yasin ERTUĞRUL	- Şef V.
Alpaslan CANLI	- İş ve Meslek Danışmanı
Beyza Nur ÇELİK	- İş ve Meslek Danışmanı
Emine ATALAN	- İş ve Meslek Danışmanı
Gül CAFEROĞLU ŞAFAK	- İş ve Meslek Danışmanı
Kubilay BOZKURT	- İş ve Meslek Danışmanı
Murat CAN	- İş ve Meslek Danışmanı
Mustafa İŞTAR	- İş ve Meslek Danışmanı
Mustafa TUNÇEL	- İş ve Meslek Danışmanı
Numan GÜNEY	- İş ve Meslek Danışmanı
Özlem AKYOL	- İş ve Meslek Danışmanı
Pınar TÜLÜOĞLU	- İş ve Meslek Danışmanı
Serap BULUT	- İş ve Meslek Danışmanı
Serhat BEYHAN	- İş ve Meslek Danışmanı
Taner KÖSE	- İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Türkiye'nin hızla değişen ve gelişen ekonomik yapısı ile beraber teknolojisi ve işgücü piyasası da hızla değişmektedir. Bu değişimlere ayak uydurabilmek, işgücü piyasasının beklentilerini belirlemek ve sağlıklı stratejiler oluşturmak için ilin işgücü piyasa analizlerini yapmak son derece önemlidir.

TR42 bölgesinde yer alan ve ciddi ekonomik potansiyeli bulunan Yalova ilimizde yapılan bu çalışma sayesinde, işgücü piyasasında meydana gelen değişme ve gelişmeler izlenerek bu değişim ve gelişmelerin işgücü ihtiyacı üzerindeki etkileri ortaya çıkarılacak ve alınması gereken önlemler belirlenebilecektir.

Yapılan bu araştırmayla elde edilen bulgular doğrultusunda önümüzdeki süreçte, İŞKUR İl Müdürlüğümüz ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olması sağlanabilecek ve dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır.

Bu vesileyle, İşgücü piyasası analiz çalışmasında emeği geçen başta İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, işverenlerimize, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu üyelerimize ve çalışmada emeği geçen herkese teşekkür ediyor Yalova işgücü piyasası araştırması raporunun İlimiz istihdamına katkı sağlamasını diliyorum.

Selim CEBİROĞLU

Yalova Valisi

ÖNSÖZ

Günümüz dünyasında gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun, ülkelerin ortak sorunu işsizlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Küresel bir sorun olan işsizliğin çözümünde uygulanacak ulusal ve yerel politikalar bu sürecin kontrol altına alınması, işsizliğin azaltılması ve olumsuz sonuçlarının önlenmesi açısından son derece önemlidir.

Dünyanın en büyük ekonomilerinden biri olamaya aday olan ülkemizde nitelikli ve eğitimli işgücü bu hedefe ulaşmanın en büyük anahtarlarından biri konumundadır. Hızla gelişmekte ve değişmekte olan işgücü piyasasının gerisinde kalmamak adına, Yalova ilimizin eleman ihtiyacının tespit edilmesi ve bu ihtiyaca yönelik istihdam politikalarının oluşturulması amacıyla Yalova İşgücü piyasası analizi yapılmıştır.

Bu itibarla yapılan işgücü piyasası araştırması ile iş piyasasını etkileyen işgücünün yapısı, ilimizde bulunan işletmelerin mevcut istihdam durumları, açık işler, temininde güçlük çekilen meslekler, gelecek dönemde beklenen istihdam artış ve azalışlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Yalova İşgücü piyasası analizi bu itibarla istihdam ve mesleki eğitim alanında ortaya konacak politika ve stratejiler için önemli bir kaynak konumundadır.

Araştırmaya katkıda bulunan tüm işverenlerimize ve bu raporun hazırlanmasında emeği geçen İl Müdürlüğümüz çalışanlarına teşekkür eder, Yalova ili işgücü piyasası analiz raporunun, ilimize ve ilgili tüm taraflara yararlı olmasını temenni ederim.

Erhan DEDE

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLO LİSTESİ v
ŞEKİL LİSTESİ vii
KISALTMALAR viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 9
GİRİŞ 11
BİRİNCİ BÖLÜM 12
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 12
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 12
İŞKUR GÖSTERGELERİ 14
KAYITLI İŞSİZ 14
AÇIK İŞLER 15
İŞE YERLEŞTİRMELER 17
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 18
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 19
İKİNCİ BÖLÜM 21
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 21
AMAÇ VE YÖNTEM 21
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 23
İŞYERİ VERİLERİ 23
AÇIK İŞLER 39
Açık İşlerde Aranan Beceriler 55
Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 62
SONUÇ 85
KAYNAKÇA 89
EKLER 90
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 90
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 97
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 99
Ek 4- Ek Tablolar 107
EK:5- 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri (YALOVA) 108

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 12
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı 15
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 16
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı 18
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) 19
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) 19
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*) 20
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 23
Tablo 9: Yalova'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 25
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 27
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 29
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları 30
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar 31
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 32
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerleri ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 32
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler 33
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı 34
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 35
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı 37
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 40
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları 42
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 43
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 44
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 45
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 46
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 47
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 48
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 49
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları 50
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları 50
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 51
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 51

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı.. 52
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 52
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 53
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı 54
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi..... 58
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi..... 58
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi..... 59
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 59
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 60
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi..... 60
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 61
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi..... 61
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 63
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı..... 64
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 66
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*..... 71
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 72
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 73
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 75
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 76
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 78
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları..... 79
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 80
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek..... 81
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 82
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi..... 83
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi..... 84

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 13
Şekil 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 14
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş..... 16
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme..... 17
Şekil 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları..... 26
Şekil 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 27
Şekil 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar..... 28
Şekil 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 35
Şekil 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 36
Şekil 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı..... 37
Şekil 11: Açık İşi Olan İşyerleri 39
Şekil 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 41
Şekil 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı 43
Şekil 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı 48
Şekil 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 57
Şekil 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 62
Şekil 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı..... 65
Şekil 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 66
Şekil 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 68
Şekil 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 69
Şekil 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 74
Şekil 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 75
Şekil 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri... 77

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

MYO: Meslek Yüksek Okulu

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yalova ili mevcut işgücü piyasası temel değişkenlerine bakıldığında, Yalova ilindeki işsizlik oranı 2013 yılı itibariyle % 11'dir. İşsizlik oranının yüksek olmasına rağmen son beş yıllın işsizlik rakamlarına bakıldığında Yalova'da işsizlik oranının azaldığı gözlenmektedir. Yalova ili % 52,7 olan İşgücüne katılım oranı ve % 46,9 olan istihdam oranı ile Türkiye ortalamasına yakındır.

İşgücü talebine ilişkin olarak 2015 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre Yalova ilinde araştırma kapsamına giren en fazla işyeri İmalat sektöründedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İmalat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde de en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Yalova ilinin Türkiye geneli ile benzer olduğu görülmektedir.

Yalova ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 14 bin 962 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 73,7'si erkek, yüzde 26,3'ü kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Yalova'da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye ortalamasına yakındır. İlimizde hizmet sektörünün yoğun olması ve turizm sezonunun da etkisi kadınların istihdama katılımlarını artmaktadır.

Yalova'da en fazla çalışan, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerindedir. İşyerlerinin yüzde 70'i bu sektörlerde iken çalışanların ise yüzde 72'si bu sektörlerdedir. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret daha sonra sırası ile Sağlık, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, İdari ve Destek Hizmetleri ve Eğitim sektörlerindedir.

Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 31'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Yalova'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir. Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleridir. 25 yaş ve üzeri firma sayısının az olması dikkat çekmektedir.

Yalova'da erkeklerin yüzde 10,3'ü, kadınların ise 14,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4 kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Yalova'da kadınların yüzde 14,9'unun, erkeklerin ise yüzde 7,3'ünün bu meslek grubunda çalıştığı görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında ise kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Yalova ilinde yüzde 62,7'dir. Yalova Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Yalova'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur.

Yalova İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde 74 işyerinde toplam 315 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Yalova ilindeki işyerlerinin yüzde 15,4'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2'dir.

Yalova ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 28 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 23,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, üçüncü olarak ise yüzde 23,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü gelmektedir. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Yalova genelinde açık iş oranı % 2,1 olarak hesaplanmıştır. Türkiye genelinde açık iş oranın ise % 1,7'dir. Yalova ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Direksiyon Eğitmeni, Garson (Servis Elemanı) iken, erkeklerde Kimya Proses Operatör Yardımcısı, Beden İşçisi (Genel) ve Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri ve Boru Tesisatçıları yer almaktadır.

Yalova'da 315 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; Türkiye geneli ile benzer şekilde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik sonrasında ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmış olup hem Türkiye genelinde hem de Yalova'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Yalova'da açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir. Bu durum işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir.

Yalova ilindeki işyerlerinin yüzde 33,3'ü eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Yalova ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektöründedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Temininde güçlük çekilen kişiler meslekler bazında irdelendiğinde Makineci (Dikiş) mesleği ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan Garson (Servis Elemanı) mesleği ise temininde güçlük çekilen ikinci meslek konumundadır.

Yalova dönemsel olarak işyerlerinde sektörlere göre net istihdam beklentileri değerlendirildiğinde İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,5'tir. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 15 oranı ve 123 kişilik mevcut istihdam artış beklentisi ile sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,7'lik bir oranla bu sektörü Ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ise yüzde 8,2 ile üçüncü sırada istihdam artışı bekleyen sektör konumundadır. Bu üç sektörün geleceğe dair daha pozitif bir bakış açıları, ilin bu sektörlerdeki istihdam hacminin daha da genişleyecek olduğunu göstermektedir.

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler sıralamasında ilk beşte Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (İnşaat), Müşteri Temsilcisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi iken en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde Beden İşçisi (Genel), Ağır Kamyon Şoförü, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı ilk beş meslek sıralamasında dikkat çekmektedir.

GİRİŞ

Yalova ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur. İhtiyaçlar doğrultusunda Yalova ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Yalova işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR42** olarak sınıflandırılan iller Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova'dır.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Yalova ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Yalova iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Yalova ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	45,1	12,1	39,6
2009	47,0	17,8	38,6
2010	49,6	14,4	42,5
2011	52,2	13,7	45,0
2012	52,4	12,1	46,1
2013	52,7	11,0	46,9

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki

nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

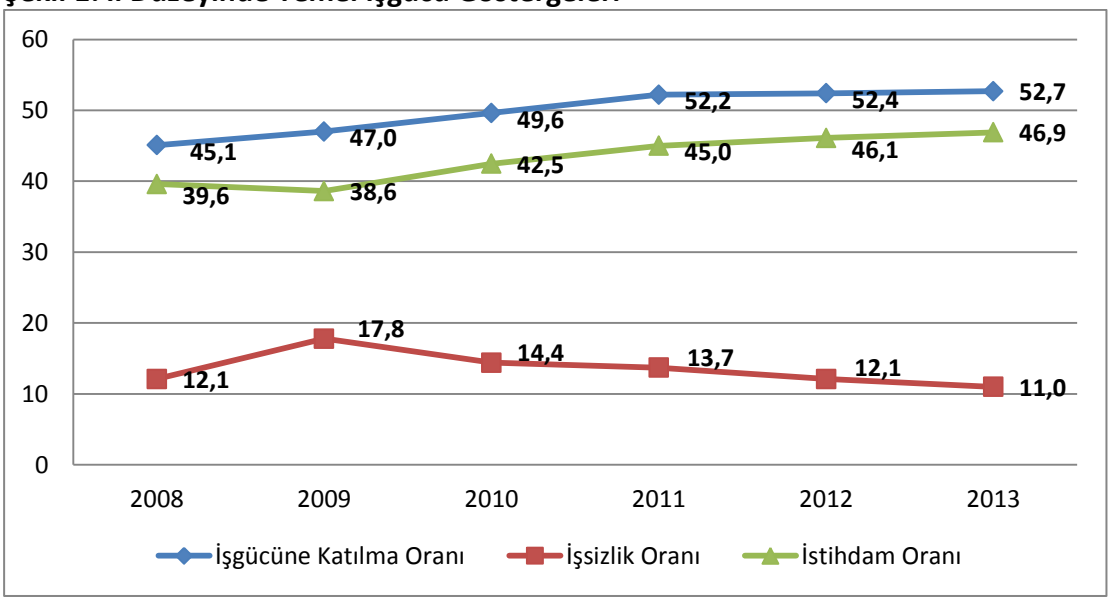

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar düzenli bir artış göstermiş olup 2011 yılı sonrası oranları ise birbirine yakındır. İşgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli azaldığını göstermektedir. Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranında ise 2009 yılında bir düşüş olmakla beraber 2009 sonrasındaki yıllarda sürekli olarak artış eğilimi göstermektedir. Bu eğri yorumlanacak olursa 2008'de yaşanan küresel krizin etkileri nedeniyle 2009 yılı istihdam oranında bir düşüş yaşandığı söylenebilir.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı 2009 yılında küresel kriz nedeniyle bir önceki yıla göre önemli ölçüde artış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının yıllar itibariyle azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Yalova ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun artması ile beraber istihdam alanlarının da bu artışa paralel bir seyir izlediği söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Yalova ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen işgücüne katılım ve istihdam oranlarının Türkiye ortalamasından yüksek olması yanında son yıllarda işsizlik oranında yaşanan aşağı yönlü hareket, Yalova işgücü piyasası için olumlu bir gelişmedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Yalova ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

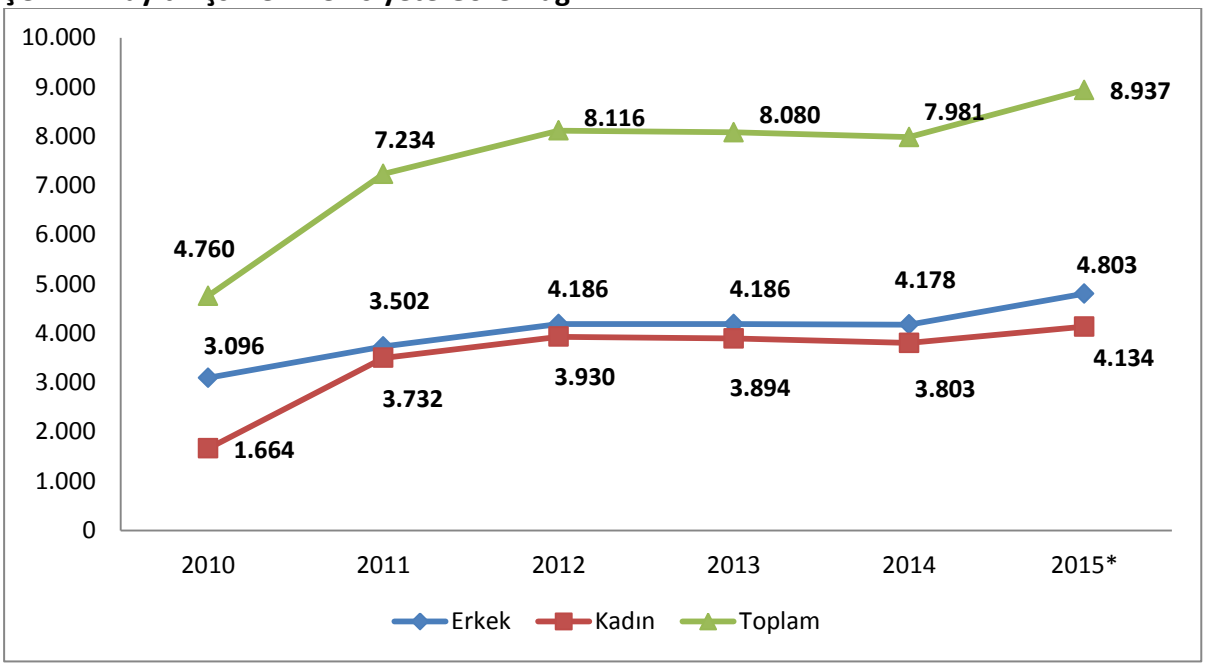

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Yalova ilinde 4 bin 760 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık iki kat artarak 8 bin 937'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2014 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıl ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 1 bin 664 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 4 bin 134 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının da bir göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	1133
Temizlik Görevlisi	501
Satış Danışmanı	423
Büro Memuru (Genel)	415
Ön Muhasebeci	224
Garson (Servis Elemanı)	219
Sekreter	203
Kasiyer	186
Reyon Görevlisi	182
Taksi Şoförü	180
Diğer Meslekler	5.271
Toplam	8.937

Kaynak: İŞKUR *Haziran ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 8 bin 937'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında satış danışmanı, büro memuru, ön muhasebeci, garson, sekreter, kasiyer, reyon görevlisi ve taksi şoförü mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin kayıtlı işsizlerin öğrenim durumlarına paralel olarak yüksek olduğu ve bunu yanı sıra açık işlerin genelde bu mesleklerde olması nedeniyle ilk iki meslek grubu diğer mesleklere nazaran ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 943 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 5 bin 882 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 3 bin 646 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha yüksek bir orana ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş

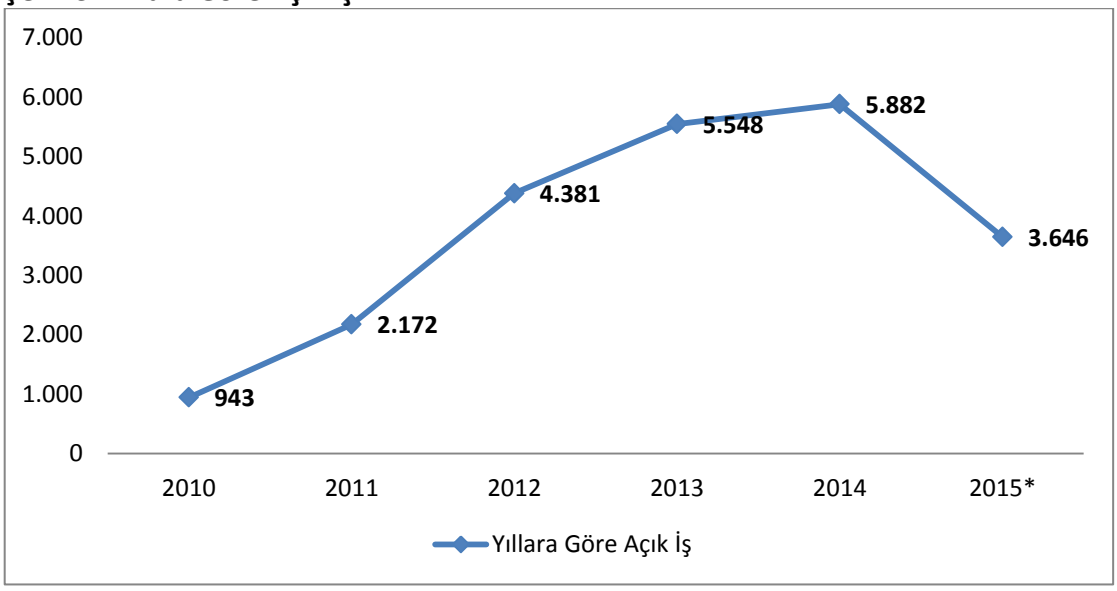

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-Haziran dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) almış, bu meslekleri Sırasıyla Satış Danışmanı, Garson, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Kaynakçı, Güvenlik Görevlisi, Müşteri Temsilcisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi izlemiştir. Yalova ilinde hizmet sektörü ve Tersane sektörünün ağırlıklı olmasından kaynaklı olarak talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Temizlik Görevlisi	542
Beden İşçisi (Genel)	517
Satış Danışmanı	164
Garson (Servis Elemanı)	148
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	125
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	111
Güvenlik Görevlisi	103
Müşteri Temsilcisi	88
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	69
Metal Mamuller Montaj İşçisi	68
Diğer Meslekler	1.711
Toplam	**3.646**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 559 olan işe yerleştirme sayısı üç kattan fazla artarak 2013 yılında 2 bin 152'ye çıkmıştır. 2014 yılında ise küçük bir düşüşle 2 bin 6'ya gerilediği görülmektedir. 2015 yılı ilk altı ayı işe yerleştirme göstergelerine göre işe yerleştirme sayısındaki bu artış devam ettiği takdirde son altı yılın en yüksek işe yerleştirme oranı gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

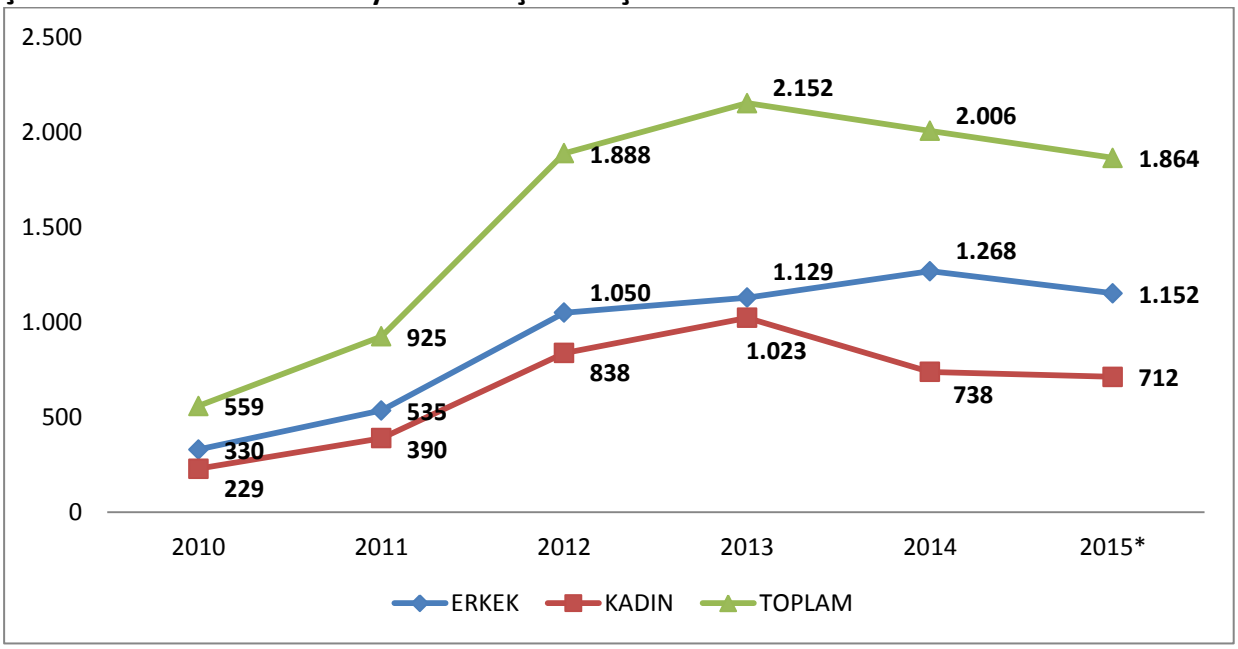

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-Haziran Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Temizlik Görevlisi ve Veri Giriş Kontrol İşletmeni Meslekleri Yer Almaktadır. Bu Meslekleri Sırasıyla; Beden İşçisi, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Kaynakçı, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Temizlik Görevlisi (Hastane), Ustabaşı meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Temizlik Görevlisi	502
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	155
Beden İşçisi (Genel)	150
Güvenlik Görevlisi	100
Satış Danışmanı	70
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	53
Metal Mamuller Montaj İşçisi	48
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	45
Temizlik Görevlisi (Hastane)	42
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	36
Diğer Meslekler	663
Toplam	**1.864**

Kaynak: İŞKUR * Haziran ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 236 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 428 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 750 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 231 İEP düzenlenmiş olup 331 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 3 adet kurs düzenlenmiş olup 47 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	3	47	231	331	2	50	236	428	10	750
2014	8	170	124	156	3	76	135	402	12	489
2013	36	828	179	214	0	0	215	1042	13	515
2012	56	1115	89	96	1	28	146	1239	20	694
2011	56	1121	34	41	6	150	96	1312	10	118
2010	47	950	34	34	5	100	86	1084	4	39

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Yalova ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 803 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	803
2014	1.410
2013	1.199
2012	1.054
2011	1.026
2010	1.228

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizlik ödeneği hak eden sayısının yıllar itibari ile arttığı görülmektedir.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	57
Temizlik Görevlisi	38
Satış Danışmanı	31
Aşçı	21
Büro Memuru (Genel)	14
Şoför-Yük Taşıma	14
Ön Muhasebeci	13
Makineci (Dikiş)	13
Beden İşçisi (Temizlik)	12
Diğer Meslekler	590
Genel Toplam	803

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını şeklinde yorumlanabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.024 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [1] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Yalova ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Yalova ilinde 480 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 14 bin 962 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 16 tanesinde işyeri bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+ (%)
İmalat	25,0%
İnşaat	22,7%
Toptan ve perakende ticaret	21,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9,6%
Eğitim	4,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4,0%
Ulaştırma ve depolama	3,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,6%
Bilgi ve iletişim	0,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,2%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri İmalat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İnşaat (yüzde 22,7) ile Toptan ve Perakende Ticaret (yüzde 21,9) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır.

Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Yalova ilinin Türkiye geneli ile benzer olduğu görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında Yalova'da olduğu gibi İmalat sektörü ilk sıradadır.

Yalova ilinde en az İşyeri Finans ve Sigorta Faaliyetleri İle Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Yalova ilinin sektörel dağılımı benzer durumdadır.

Yalova ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 14 bin 962 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 73,7'si erkek, yüzde 26,3'ü kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Yalova'da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye ortalamasına yakındır. İlimizde Hizmet sektörünün yoğun olması ve turizm sektörünün de etkisiyle kadınların istihdama katılımları artmaktadır.

Yalova ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat sektöründe çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Yalova'da İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde Kadınların çalışanlar içerisindeki oranı erkeklere oranla yüksektir. Türkiye genelinde de Eğitim ve Sağlık sektörlerinde kadınların oranı erkekler göre daha fazladır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret ve Eğitim sektörlerinde çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 10'un üzerindedir.

Yalova'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline yakındır. Sektörler bazında karşılaştırıldığında da Türkiye geneli ile benzerlik görülmektedir.

Tablo 9: Yalova'da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	5.573	1.068	6.641
Toptan ve perakende ticaret	1.474	1.005	2.479
İnşaat	1.510	169	1.680
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	842	367	1.209
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	471	348	820
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	253	506	759
Eğitim	249	287	535
Ulaştırma ve depolama	288	79	367
Gayrimenkul faaliyetleri	156	12	168
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	118	39	157
Diğer hizmet faaliyetleri	37	23	60
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	34	17	51
Madencilik ve taş ocakçılığı	13	2	15
Bilgi ve iletişim	6	6	12
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	6	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	2	2
Genel Toplam	11.026	3.936	14.962

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerindedir. İşyerlerinin yüzde 70'i bu sektörlerde iken çalışanların ise yüzde 72'si bu sektörlerdedir. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve daha sonra sırası ile Sağlık, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, İdari ve Destek Hizmetleri ve Eğitim sektörlerindedir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet faaliyetleri sektöründe Yalova'da kadınların, çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye genelindeki oranın oldukça üzerindeyken Bilgi İletişim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde ise Türkiye genelinin oldukça altındadır.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Şekil 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

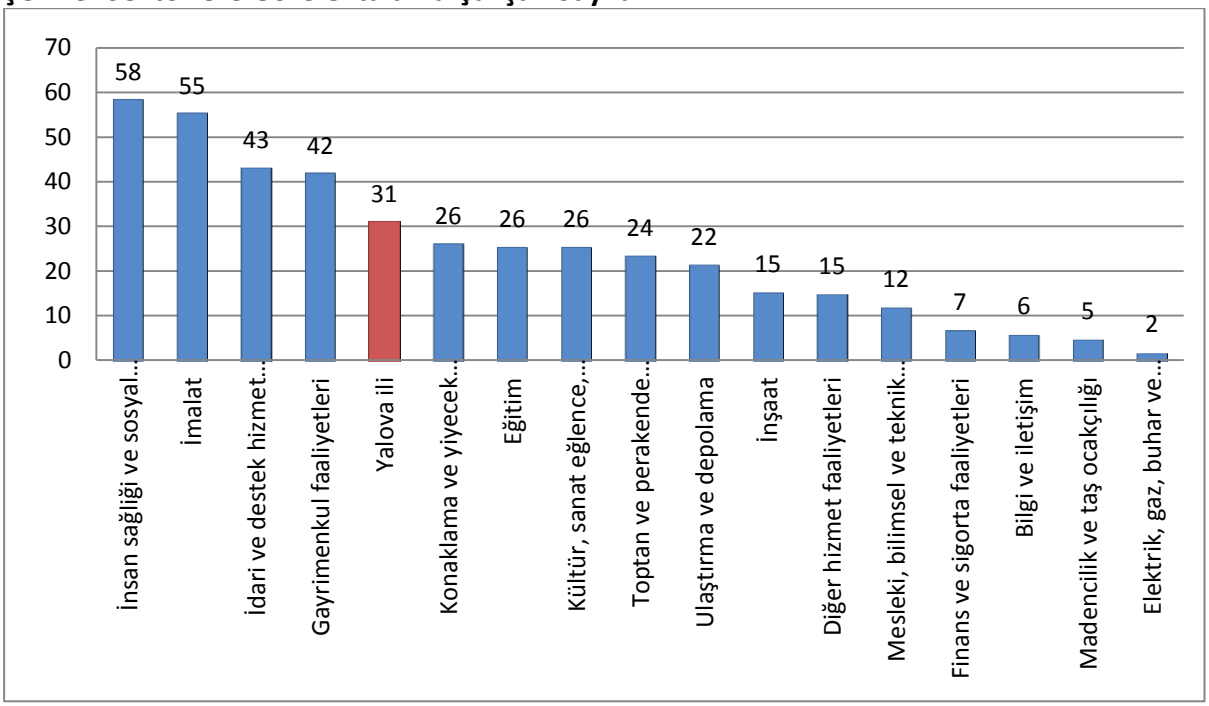

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 31'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Yalova'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Yalova'da aynı durum söz konusudur. İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Yalova'da bu sayı 55'tir. Yalova'da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektör İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü iken Türkiye genelinde ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü en fazla ortalama çalışan sayısına sahiptir.

Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 70'i bu üç gruba aittir. 25 yaş ve üzeri firma sayısı ise en az oran ile dikkat çekmektedir.

Şekil 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

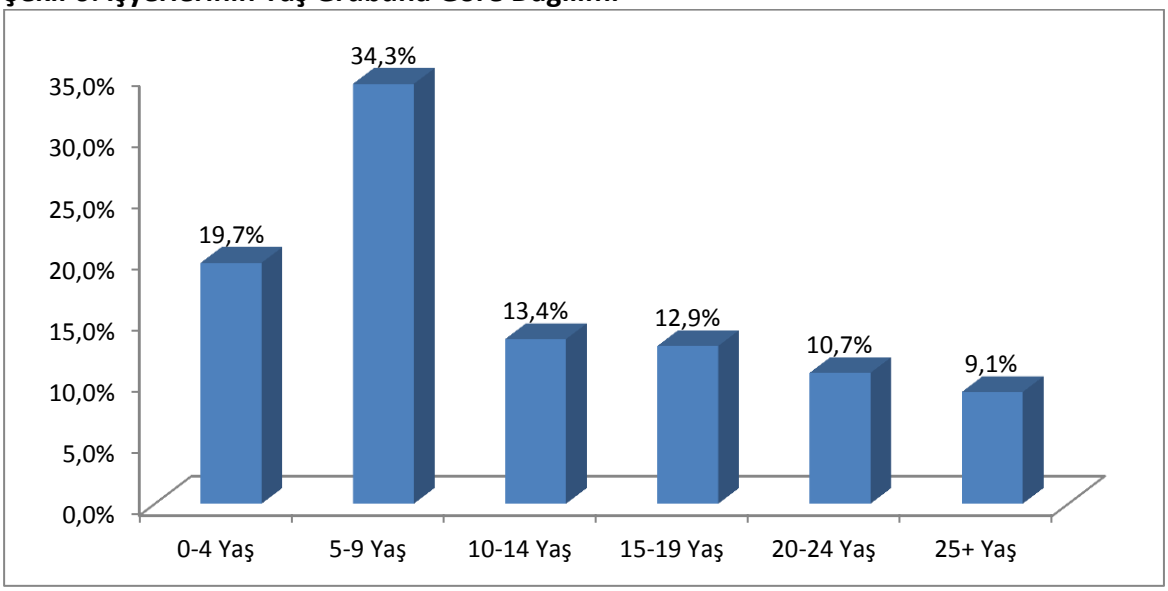

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubunda işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Yalova ilindeki işyerlerinin yaş grupları birbirine benzemekle beraber Yalova' da Kurumsal firma sayısı Türkiye ortalamasına göre biraz daha düşüktür.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan, Tesis ve Makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundadır. Çalışanların yüzde 22'si bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla İmalat sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde de bu meslek grubu ilk sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.654	606	3.259
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.549	345	2.894
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.403	630	2.033
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.145	573	1.718
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.382	322	1.704
Profesyonel Meslek Mensupları	802	590	1.392
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	573	723	1.295
Yöneticiler	464	118	582
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	55	29	85

Genel Toplam	11.026	3.936	14.962

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde çalışanların yüzde 11,5'i Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Yalova ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinin 5 puan altındadır. Yalova'da erkeklerin yüzde 10,3'ü kadınların ise 14,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Yalova'da kadınların yüzde 14,9'unun, erkeklerin ise yüzde 7,3'ünün bu meslek grubunda çalıştığı görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Yalova'da erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Şekil 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

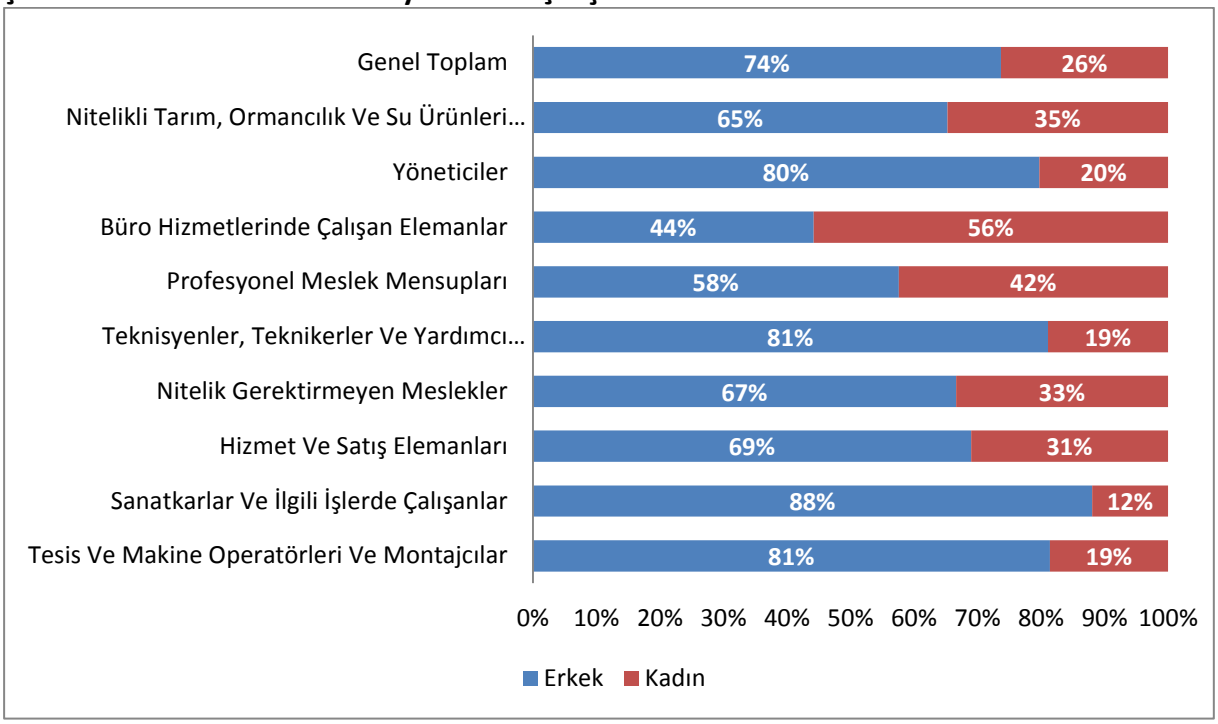

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde Büro Hizmetlerinde çalışan kadın sayısı aynı meslek grubunda çalışan erkek sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır. Yalova ilinde Türkiye geneli ile paralel olarak Meslek grubu ve cinsiyete göre çalışan oranları birbirine benzemektedir. Yalova'da kadınlar özellikle İmalat sektöründe makine veya

mesleki beceri gerektiren mesleklerden ziyade büro işlerinde çalışmaktadır. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Makineci (Dikiş)	Elyaf Açma Makineleri Operatörü
Metal Mamuller Montaj İşçisi	İplik Temizleme İşçisi	Temizlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Beden İşçisi (İnşaat)	Satış Danışmanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)	İplik Temizleme İşçisi
Temizlik Görevlisi	Ön Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)
Beden İşçisi (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Güvenlik Görevlisi
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Sekreter	Satış Danışmanı
Diğer Üst Düzey Yöneticiler	Tıbbi Sekreter	Beden İşçisi (Genel)
Mekanik Bakım Onarımcısı	Kasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Elyaf Açma Makineleri Operatörü mesleği görülmektedir. İmalat sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir. Kadınlarda ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Türkiye genelinde ise Kadınların en fazla çalıştığı meslek Temizlik Görevlisidir.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Yalova ilinde yüzde 62,7'dir. Yalova Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Yalova'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Yalova'da işyerlerine yönelik olarak, Türkiye geneline göre daha yüksek bir oranda hizmet sunulmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
İmalat	75,9%	30,2%
Toptan ve perakende ticaret;	66,3%	23,1%
İnşaat	37,1%	13,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	75,5%	11,5%
Eğitim	85,0%	5,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	72,1%	4,6%
Ulaştırma ve depolama	50,0%	2,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61,5%	2,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	53,8%	2,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	75,0%	1,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	0,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100,0%	0,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	0,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,3%
Genel Toplam	62,7%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Finans ve Sigorta faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. İnşaat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Yalova ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile faydalanma oranı düşük olan sektörlere yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Yalova ilinde işyerlerinin yüzde 8,2'si part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Yalova'da part-time çalışanı olan işyeri oranı Türkiye ortalamasına yakındır.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan Sayısı
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	15	26	41
Eğitim	35,0%	83	99	182
Gayrimenkul faaliyetleri	25,0%	10	99	109
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17,8%	84	136	220
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,4%	186	98	284
İnşaat	7,6%	26	149	175
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,6%	2	22	24
Toptan ve perakende ticaret	4,8%	181	254	435
İmalat	4,6%	114	1182	1296
Genel Toplam	**8,2%**	**701**	**2.066**	**2.767**

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 9 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olmasa da part-time çalışanı olan işyeri sayısında ilk sırada olması ile dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Eğitim sektöründe yüzde 35, Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yüzde 25, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe ise part-time çalışanı olan işyeri oranı yüzde 17,8'dir. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahipken en düşük oran ise Madencilik sektöründedir.

Yalova ilinde çalışanların yüzde 18,4'ü part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Yalova geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Yalova'da part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 25,3'ü kadındır. Türkiye genelinde ise Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır. Kadınların Yalova'da en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde part-time olarak çalıştığı görülmektedir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate

alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Tıbbi Sekreter	Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Elyaf Açma Makineleri Operatörü
Satış Danışmanı	Mekanik Bakım Onarımcısı	Tıbbi Sekreter
Kasiyer	Temizlik Görevlisi	Mekanik Bakım Onarımcısı
Hemşire	Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Müşteri Temsilcisi	Satış Danışmanı
Dans Sanatçısı	Güvenlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Acil Tıp Teknisyeni	Reyon Görevlisi	Müşteri Temsilcisi
Diğer Büro Memurları	Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)	Kasiyer
Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Yönetici-	Reyon Görevlisi
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Diğer Mühendisler	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu ilk beş meslek Elyaf Açma Makineleri Operatörü, Tıbbi Sekreter, Mekanik Bakım Onarımcısı, Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı olmuştur.

Yalova ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 25,4'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Yalova ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerleri ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	11	125	136
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	15	26	41
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	48,9%	252	552	804
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	44,3%	273	333	606
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	38,5%	397	210	607
Ulaştırma ve depolama	37,5%	55	199	254
İmalat	29,9%	542	3756	4298
Toptan ve perakende ticaret	27,9%	530	625	1154
İnşaat	8,6%	53	225	278
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7,7%	1	0	1
Eğitim	5,0%	21	25	46
Genel Toplam	25,4%	2.150	6.076	8.226

Kaynak: İPA 2015

Yalova iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışma Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinin yarısında uygulanmaktadır. Yalova ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü iken, Türkiye genelinde ise en fazla yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ise sekizinci sırada yer almaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımı, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri İle Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde Yalova ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Yalova ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 53,2 ile Toplam vardiyalı çalışan sayısının yarısına denk gelmektedir.

Yalova ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 26,1'i kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 54,6'sı vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Yalova ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
İplik Temizleme İşçisi	Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Elyaf Açma Makineleri Operatörü
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Güvenlik Görevlisi	İplik Temizleme İşçisi
Tıbbi Sekreter	Proses İşçisi	Güvenlik Görevlisi
Müşteri Hizmetleri Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Diğer Kâğıt İmalat İşçileri	Kantin Garsonu
Hemşire	Sentetik Elyaf İmal İşçisi	Diğer Kâğıt İmalat İşçileri
Kasiyer	Kantin Garsonu	Sentetik Elyaf İmal İşçisi
Satış Danışmanı	Mekanik Bakım Onarımcısı	Proses İşçisi
Kantin Garsonu	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Garson (Servis Elemanı)
Makineci (Dikiş)	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı İplik Temizleme İşçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Tıbbi Sekreter almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Yalova ilinde erkeklerde Elyaf Açma Makineleri Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Proses İşçisi iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Yalova ilinde hem part-time çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Satış Danışmanı mesleğinin ilk sıralarda olması dikkat çekicidir.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 9,5'i ihracat yapmaktadır. İlde 5 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 9,6'sı ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Yalova'ya göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	**Oran**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	0	13	13
İmalat	27,7%	658	3600	4258
İnşaat	12,5%	6	141	148
Toptan ve perakende ticaret	6,7%	503	271	774
Ulaştırma ve depolama	1,9%	2	7	9
Genel Toplam	9,5%	1169	4.032	5.202

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye geneli ve Yalova ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Yalova ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 33,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 27,7 ile İmalat sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 12,5 ile İnşaat sektörü yer almaktadır. Yalova ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Elyaf Açma Makineleri Operatörü, İplik Temizleme İşçisi, Makineci (Dikiş) gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
İplik Temizleme İşçisi	Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Elyaf Açma Makineleri Operatörü
Makineci (Dikiş)	Mekanik Bakım Onarımcısı	İplik Temizleme İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Proses İşçisi	Makineci (Dikiş)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Sentetik Elyaf İmal İşçisi	Mekanik Bakım Onarımcısı
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Sentetik Elyaf İmal İşçisi
Ütücü	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/	Proses İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Diğer Kâğıt İmalat İşçileri	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Diğer Personel Ve Meslek Uzmanları	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Metalize Plastik Makinesi Operatörü	Güvenlik Görevlisi	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/
Kumaş Paketleme İşçisi	Gemi İnşaatı Ve Gemi Makineleri Mühendisi	Diğer Kâğıt İmalat İşçileri

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı İplik Temizleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel) alırken, erkeklerde ise Elyaf Açma Makineleri Operatörü, Mekanik Bakım Onarımcısı, Proses İşçisi olarak sıralanmaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Yalova'daki işyerlerinin yüzde 62,7'si, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Şekil 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

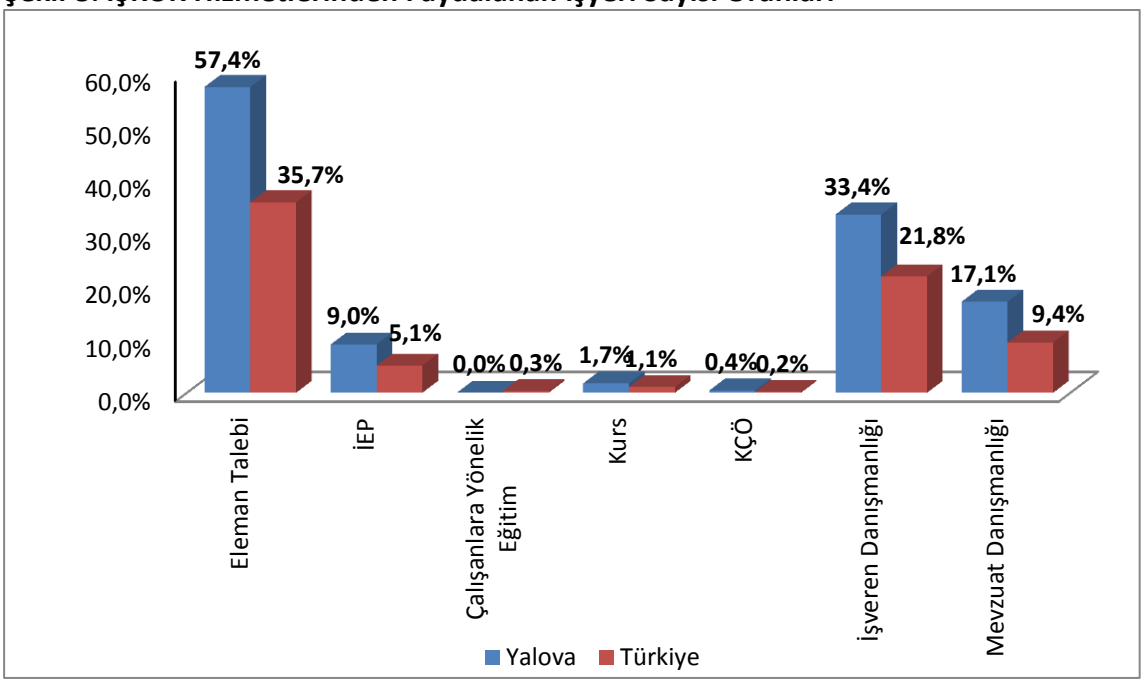

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 57,4 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 33,4 ile işveren danışmanlığı, yüzde 17,1 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 9 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 1,7 ile kurs hizmetleri, yüzde 0,4 ile kısa çalışma ödeneği takip etmiştir. Çalışanlara yönelik hizmet talepleri ise olmamıştır. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Yalova ilinde eleman talebi, işveren danışmanlığı, işbaşı eğitim programları ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahiptir.

Yalova ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Yalova'da en fazla işyerinin 0-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerlerinde olmasına paralel olarak İŞKUR'dan hizmet alan işyeri içerisinde de 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri ön planda yer almıştır.

Şekil 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

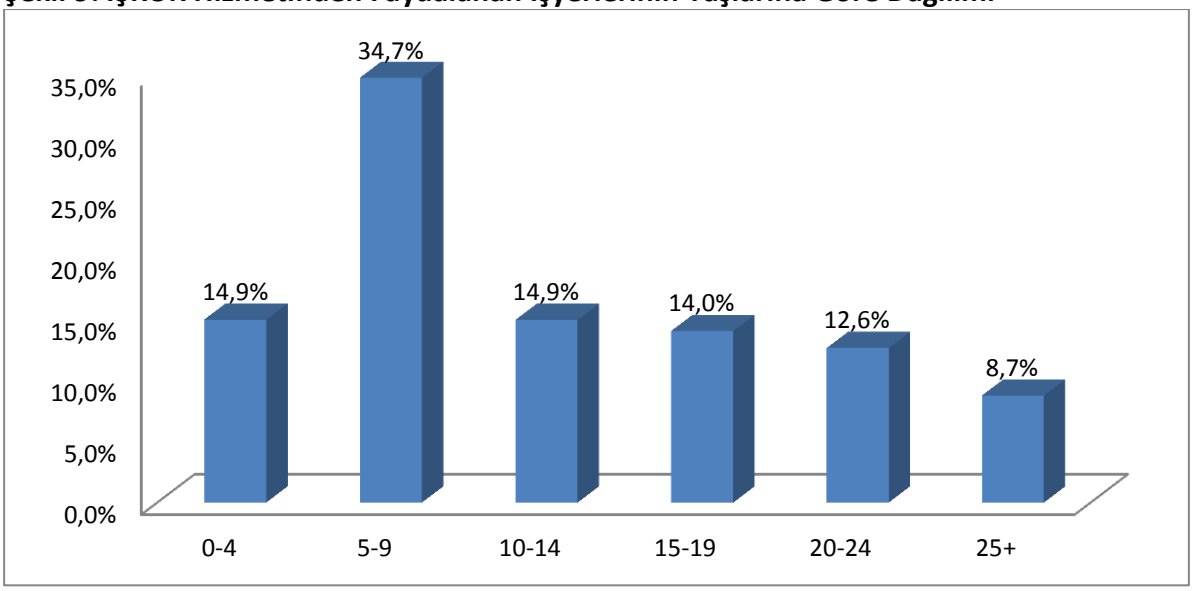

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. 0-4, 5-9, 10-14 ve 25+ yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Şekil 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

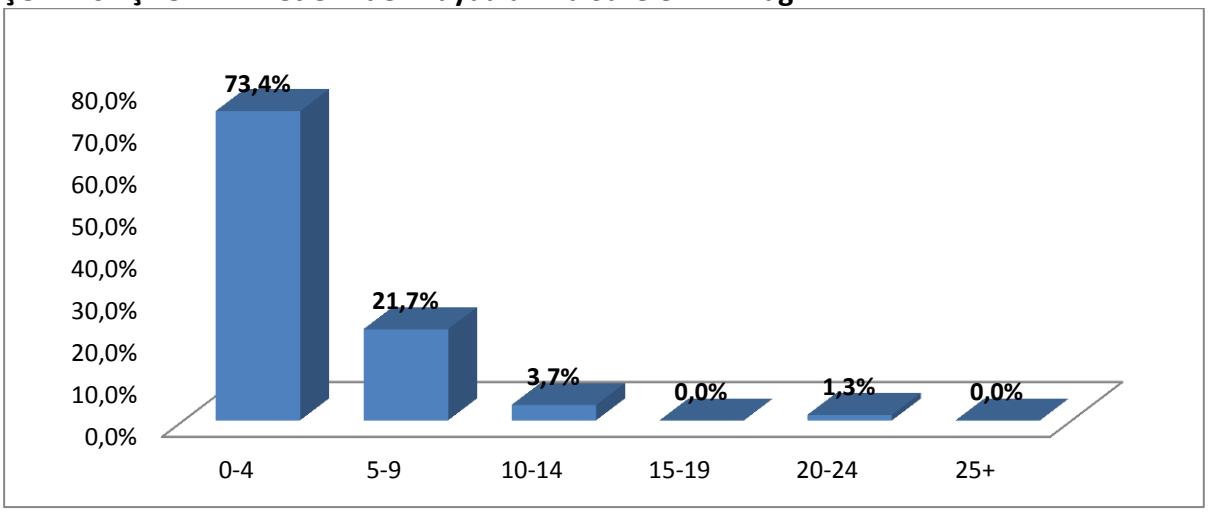

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 73,4'ünün 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 15-19 yıl arası olup İŞKUR İl Müdürlüğünün Yalova il olduktan sonra hizmet sunmaya başlaması nedeni ile 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri bulunmamaktadır. Yalova ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı en fazla son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İmalat	96,6%	10,5%	50,1%	1,1%	5,9%	24,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtımı	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	84,6%	15,4%	69,2%	0,0%	0,0%	46,2%
Toptan ve perakende ticaret	94,2%	17,4%	55,1%	1,4%	0,0%	27,5%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	88,2%	2,9%	50,0%	0,0%	0,0%	20,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	100,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	85,7%	0,0%	42,9%	0,0%	0,0%	14,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	92,3%	15,5%	54,1%	0,0%	15,0%	23,2%
Eğitim	76,5%	29,4%	58,8%	0,0%	0,0%	23,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	50,0%	37,5%	0,0%	12,5%	12,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	66,7%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Genel Toplam	91,5%	14,4%	53,3%	0,7%	2,8%	27,2%

Kaynak: 2015 İPA

Yalova ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti, eleman talebi olmuştur. İşveren danışmanlığı hizmetinde ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Madencilik ve taş ocakçılığı, İnşaat, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleri ön planda olmuştur. Kısa Çalışma Ödeneği ve Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türleri olmuştur. Kurs hizmeti yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. İmalat ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri kurs hizmetinden diğer sektörlere göre daha yüksek oranda yararlanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Yalova ilinde part-time çalışanı olan, vardiyalı çalışma yapılan ve ihracat yapan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir. Yalova ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir. Bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Yalova'da eleman talebi hizmetinin ardından işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı ve kurs hizmetleri yer alırken, Türkiye genelinde de aynı sıralama söz konusudur.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Şekil 11: Açık İşi Olan İşyerleri

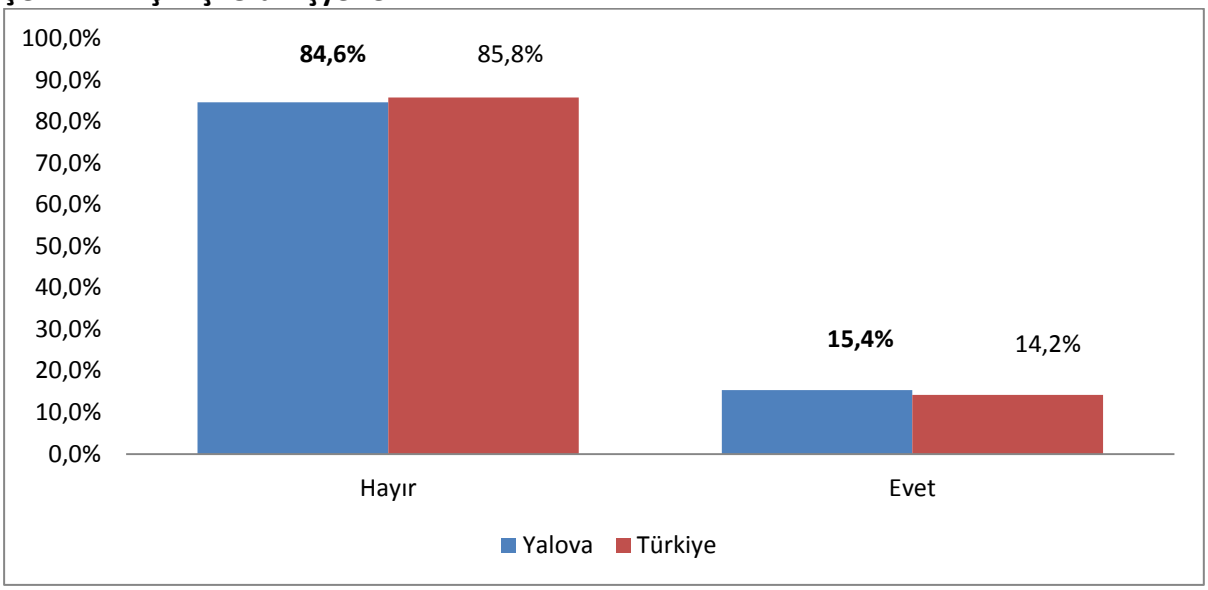

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilindeki işyerlerinin yüzde 15,4'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Yalova'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Yalova ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 25,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Yalova ilinde 74 işyerinde toplam 315 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

	Yalova			Türkiye	
Sektör	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,0%
İmalat	88	28,0%	1,3%	44,6%	2,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıt.	0	0,0%	0,0%	0,2%	0,4%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönet. Ve İyileştirme Faal.	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
İnşaat	23	7,3%	1,3%	7,8%	1,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret	74	23,4%	2,9%	17,1%	1,8%
Ulaştırma Ve Depolama	0	0,0%	0,0%	3,7%	1,4%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	75	23,8%	5,8%	8,8%	2,1%
Bilgi Ve İletişim	0	0,0%	0,0%	1,0%	1,2%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	9	2,9%	5,4%	3,4%	2,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	35	11,1%	4,1%	6,1%	1,5%
Eğitim	3	1,0%	0,6%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5	1,6%	0,7%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	1	0,3%	1,9%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2	0,6%	3,2%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	315	100,0%	2,1%	100,0%	1,7%

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 28 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 23,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, üçüncü olarak yüzde 23,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnşaat sektörü gelmektedir. İlk üç sektör işyerlerinin yüzde 56,4'ünü oluştururken açık işlerin ise yüzde 75'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Yalova ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Yalova ilinde açık iş oranı yüzde 2,1 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık yarım puan üzerindedir. Yalova'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 5,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetlerindedir. Bunu yüzde 5,4 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve yüzde 4,1 ile

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde ilk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Şekil 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

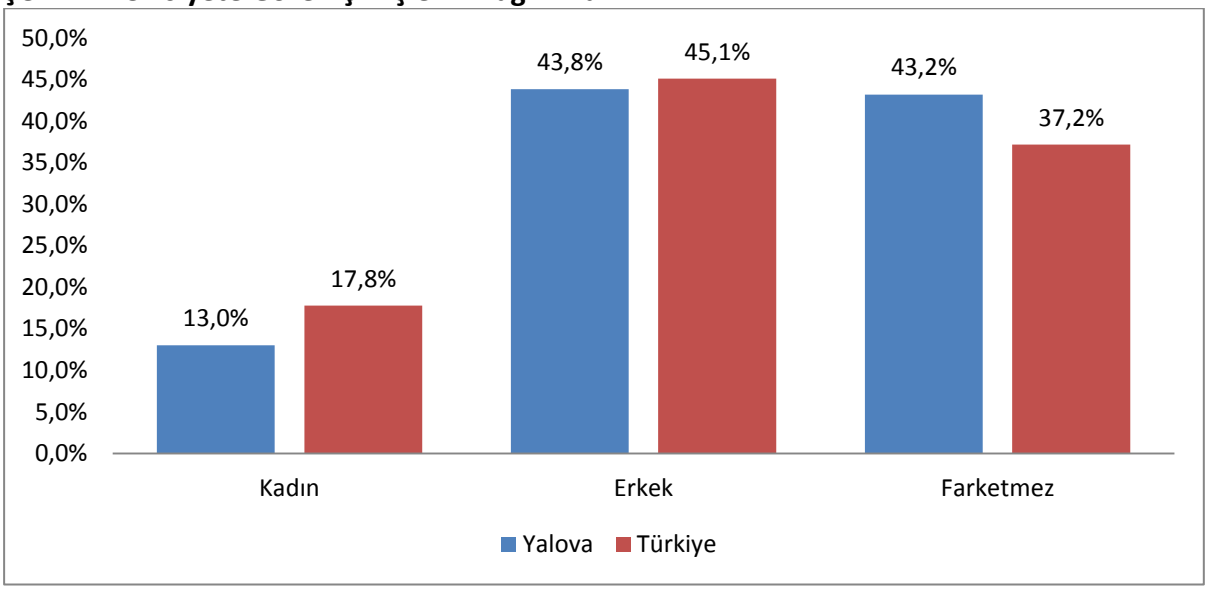

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da toplam açık işlerin yüzde 13'ü için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneline göre düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 43,8 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin biraz altındadır. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 43,2 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Yalova ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, açık işlerde cinsiyete göre dağılımda farketmez seçeneği Türkiye geneline göre fazladır. Yalova'da, Türkiye geneline göre açık işlerde cinsiyet farklılaşması biraz daha azdır.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

	10+
Sektör	**Açık İş Verme Oranı**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	46,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	25,0%
İmalat	15,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,4%
Toptan ve perakende ticaret	15,4%
Eğitim	15,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11,1%
İnşaat	3,8%
Genel Toplam	15,4%

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 15,4 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Yalova'da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 50 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, sektöründeyken Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Yalova'da ikinci sırada yüzde 46,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri yer alırken, üçüncü sırada yüzde 30,8 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Yalova ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Şekil 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

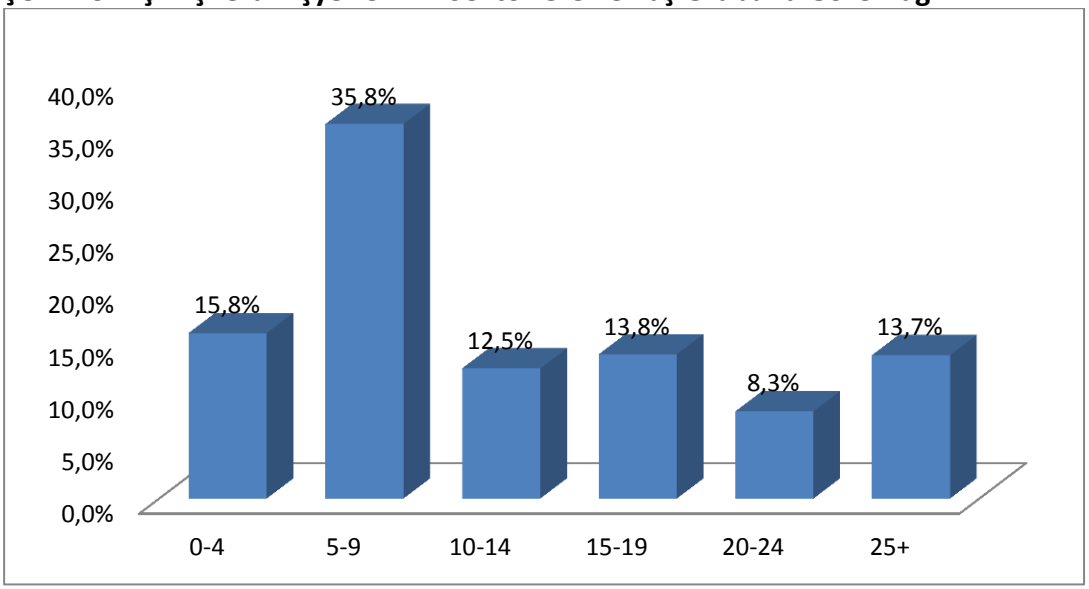

Kaynak: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 25+ yaş grubuna sahip işyerleri ile 0-4 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Yalova ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülse de genelde cinsiyet ayrımı gözetilmemektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
İmalat	3,9%	87,0%	9,1%
İnşaat	0,0%	100,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	30,2%	20,6%	49,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12,3%	19,1%	68,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	66,7%	33,3%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Eğitim	0,0%	33,3%	66,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	40,0%	60,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	13,0%	43,8%	43,2%

Kaynak: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde büyük oranda çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmediği görülmektedir. Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ve Toptan ve Perakende

Ticaret sektöründe Kadın eleman talebi erkek eleman talebinden yüksektir. İnşaat, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve Diğer Hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise açık işlerin tamamında erkek eleman talep edilmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir.

Yalova'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında hizmet ve Satış elemanları Meslek Grubu oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. Yalova'daki açık işler Türkiye geneli ile benzerlik gösterse de Büro Hizmetleri, Hizmet Satış Elemanları ve Tesis ve Makine Operatörleri meslek gruplarında Türkiye geneline göre daha fazla oranda açık olduğu görülmektedir.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Yalova			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31	9,7%	2,3%	7,5%	1,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	79	25,1%	3,7%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	41	12,9%	2,3%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,0%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	10	3,2%	0,7%	7,8%	1,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	52	16,6%	1,8%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	18	5,7%	1,0%	8,1%	1,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	83	26,5%	2,5%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	1	0,3%	0,2%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	**315**	**100%**	2,1%	**100,0%**	**1,7%**

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; Yalova ilinde son dönemlerde Turizm sektörünün hareketlenmesi ve yeni işletmelerin açılması yanında yaz sezonunun da etkisiyle kafe, restoran, lokanta, otel ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple hizmet ve satış elemanları talebinde artış olmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubu olup yönetici meslek grubunda ise sadece bir adet talep alınabilmiştir. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi az olmuştur.

Türkiye'de ise açık iş dağılımında birinci sırada Yalova ile benzer şekilde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından biraz daha farklı bir durum söz konusudur. Yalova'da açık iş dağılımında birinci ve ikinci sıra değişmez iken üçüncü olarak Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen meslekler aynı oran ile üçüncülüğü paylaşmaktadır. Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Yalova			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Kadın	Erkek	Fark Etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	10,1%	89,9%	25,5%	25,0%	49,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	9,0%	27,1%	63,9%	21,30%	27,50%	51,20%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	7,6%	41,5%	51,0%	23,70%	41,70%	34,60%
Profesyonel Meslek Mensupları	19,8%	60,6%	19,6%	17,60%	19,30%	63,20%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	88,5%	11,5%	11,00%	73,90%	15,10%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	83,1%	16,9%	12,60%	51,10%	36,30%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	34,4%	34,1%	31,5%	17,00%	46,50%	36,40%
Yöneticiler	0,0%	100,0%	0,0%	16,70%	22,30%	61,00%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	18,60%	61,30%	20,20%
Genel Toplam	13,0%	43,8%	43,2%	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

Kaynak: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Yalova ilinin açık işlerinde Türkiye geneline göre cinsiyet ayrımı daha azdır. Nitelik gerektirmeyen işlerde ve Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. Türkiye genelinde ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ilk sıradadır.

Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir. Bu durum işgücü piyasasında fiziksel aktiviteye dayalı icra edilmeyen mesleklerde kadınların başarılı olduklarını ve talep edildiklerini göstermektedir.

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Garson (Servis Elemanı)	14,0%	Makineci (Dikiş)	19,7%
2	Makineci (Dikiş)	13,3%	Plastik Boru İmal İşçisi	5,0%
3	Temizlik Görevlisi	5,0%	Metal Mamuller Montaj İşçisi	4,8%
4	Müşteri Temsilcisi	4,4%	Garson (Servis Elemanı)	4,5%
5	Beden İşçisi (Genel)	4,0%	Beden İşçisi (İnşaat)	4,0%
6	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	4,0%	Beden İşçisi (Genel)	3,4%
7	Kimya Proses Operatör Yardımcısı	3,8%	Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	3,1%
8	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	3,4%	Reyon Görevlisi	2,7%
9	Mekanik Bakım Onarımcısı	3,4%	Gaz Altı Kaynakçısı	2,5%
10	Tır-Çekici Şoförü	3,3%	Temizlik Görevlisi	2,2%
11	Ütücü	3,2%	Endüstriyel Boru Montajcısı	1,9%
12	Marangoz	2,5%	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	1,9%
13	Satış Danışmanı	2,3%	Satış Danışmanı	1,8%
14	Servis Komisi	2,2%	Kasiyer	1,8%
15	Asansör Bakım Ve Onarım Ustası	1,6%	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	1,6%
16	Direksiyon Eğitmeni	1,3%	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	1,6%
17	Mobilyacı	1,3%	Ön Muhasebeci	1,5%
18	Sıvacı	1,0%	Ağır Kamyon Şoförü	1,5%
19	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	1,0%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,5%
20	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	1,0%	Kasap	1,4%
21	Diğer Meslekler	24,8%	Diğer	31,4%
Toplam		100%	Toplam	100%

Kaynak: İPA 2015

Yalova ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre Makineci(Dikiş) mesleği ilk sırada iken bu sene ikinci sıraya düşmüş onun yerine bu sene geçen sene dördüncü sırada yer alan Garson mesleği ilk sırayı almıştır. Diğer meslekler sırasıyla; Temizlik Görevlisi, Müşteri Temsilcisi, Beden İşçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi meslekleridir. Geçen sene açık iş sıralamasında ikinci sırada yer alan Plastik Boru İmal İşçisi mesleği ile üçüncü sıradaki Metal Mamuller Montaj işçisi bu sene ilk 20 meslek arasına girememiştir.

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk yirmi meslek içerisinde yer alan mesleklerden dokuz tanesi Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi Beton ve Betonarme Kalıpçısı, Satış Danışmanı, Müşteri Hizmetleri, Ağır Kamyon Şoförü, Komi (Garson Yardımcısı) bu sene ilk yirmi meslek içerisinde yerini korurken bu sene Kimya Proses Operatör Yardımcısı, Mekanik Bakım Onarımcısı, Ütücü, Marangoz, Asansör Bakım ve Onarım Ustası, Direksiyon Eğitmeni, Mobilyacı, Sıvacı ve Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi meslekleri ilk yirmi meslek sıralamasında yer almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Yalova'dan farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde Pazarlamacı, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, İnşaat Mühendisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Elektrikçi (Genel), Ortacı/Ayakçı (Tekstil) ve Muhasebeci meslekleri yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark Etmez
Makineci (Dikiş)	Kimya Proses Operatör Yardımcısı	Garson (Servis Elemanı)
Direksiyon Eğitmeni	Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)
Bulaşıkçı (Stevard)	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı	Mekanik Bakım Onarımcısı	Müşteri Temsilcisi
Garson (Servis Elemanı)	Tır-Çekici Şoförü	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Temizlik Görevlisi	Marangoz	Ütücü
Animatör-Eğlence Hizmetleri	Garson (Servis Elemanı)	Servis Komisi
Çamaşırhane Görevlisi	Asansör Bakım Ve Onarım Ustası	Satış Danışmanı
Kasiyer	Mobilyacı	Direksiyon Eğitmeni
Çevirmen/Tercüman	Sıvacı	Havuz Görevlisi
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Beden İşçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Direksiyon Eğitmeni, Garson (Servis Elemanı) iken, erkeklerde Kimya Proses Operatör Yardımcısı, Beden İşçisi (Genel) ve Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri ve Boru Tesisatçıları yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Garson (Servis Elemanı), Makineci (Dikiş) ve Temizlik Görevlisidir. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Şekil 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

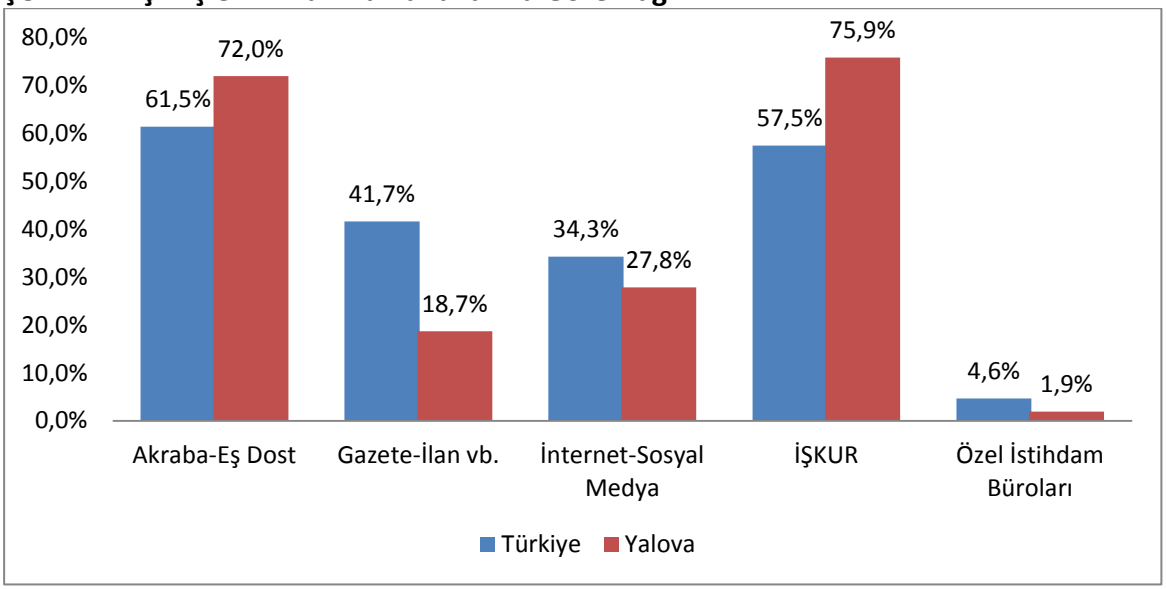

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında birinci sırada İŞKUR yer alırken bunu sırasıyla Akraba-eş dost, İnternet sosyal medya, Gazete-ilan vb. ve son olarak ise Özel istihdam Büroları takip etmektedir. Türkiye genelinde ise ve Yalova'dan farklı olarak; arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İŞKUR, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi de geleneksel akraba ilişkilerinin önemini korumasıdır. Yalova'da 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 65,5 iken bu sene 10 puandan fazla artarak yüzde 75,9'e çıkmıştır. Bu da İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işverenler için önemli bir pozisyona geldiğinin göstergesidir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat	70,2%	19,3%	22,7%	62,5%	6,8%
İnşaat	90,9%	0,0%	0,0%	54,5%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	49,3%	30,2%	9,5%	90,4%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	76,8%	13,6%	45,5%	79,5%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%	44,4%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	24,2%	75,8%	100,0%	0,0%
Eğitim	100,0%	33,3%	0,0%	33,3%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	72,0%	18,7%	27,8%	75,9%	1,9%

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe de İŞKUR ağırlığı görülmektedir. Türkiye genelinde idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanmaktadırlar. Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İmalat sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadırlar. Diğer hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründeki firmalar açık işlerini sadece Akraba-Eş Dost vasıtası ile aramaktadırlar. Özel İstihdam Bürolarını ise açık iş arama kanalı olarak yüzde 6,8 oranında sadece İmalat sektöründeki firmalar kullanmaktadırlar.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	46,8%	33,8%	18,0%	63,5%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	84,5%	7,8%	48,3%	72,9%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	82,6%	5,8%	9,6%	61,6%	11,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	67,3%	38,5%	2,5%	95,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	86,5%	3,3%	86,5%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	83,1%	11,4%	11,4%	88,6%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	80,2%	19,6%	0,0%	100,0%	0,0%
Yöneticiler	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	72,0%	18,7%	27,8%	75,9%	1,9%

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Profesyonel Meslek Mensupları ve Yöneticiler meslek gruplarının tamamı için İŞKUR kanalı kullanılmaktadır. İŞKUR'un oransal olarak en fazla kullanıldığı meslek gruplarına baktığımızda; Tesis ve Makine Operatörleri, Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olduğu görülmektedir. Büro Hizmetleri ve Hizmet ve Satış Elemanları için İnternet ve Sosyal Medya kanalı sıklıkla kullanılmakta olup Özel İstihdam Büroları ise sadece Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanalar meslek grubu için kullanılmaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

Meslekler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Makineci (Dikiş)	51,7%	36,2%	0,0%	88,0%	0,0%
Kantin Garsonu	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	73,8%	80,4%	6,5%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	57,1%	7,2%	21,5%	57,2%	0,0%
Müşteri Temsilcisi	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Kimya Proses Operatör Yardımcısı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mekanik Bakım Onarımcısı	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer	67,5%	13,0%	10,7%	62,4%	4,3%
Genel Toplam:	72,0%	18,7%	27,8%	75,9%	1,9%

Kaynak: İPA 2015

Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi, Müşteri Temsilcisi, Beden İşçisi (Genel), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Mekanik Bakım Onarımcısı, Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri ve Boru Tesisatçıları, mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Makineci (Dikiş) mesleğinde ise eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. Kimya Proses Operatör Yardımcısı mesleğinde ise sadece Gazete ve internet kanalının kullanıldığı görülmektedir. İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları ise fazla tercih edilmemektedir.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	69,8%	84,0%	82,4%	45,7%	87,8%	44,7%
Gazete-İlan vb.	9,1%	3,2%	3,6%	54,2%	68,6%	38,8%
İnternet-Sosyal Medya	56,4%	8,5%	0,0%	8,4%	0,0%	52,5%
İŞKUR aracılığıyla	98,0%	74,6%	35,6%	83,3%	92,4%	30,6%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	16,6%
Genel Toplam	33,0%	30,2%	9,1%	7,8%	8,4%	11,5%

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 0-4 ikinci sırada 20-24 arası yaştaki firmalar, üçüncü sırada ise 15-19 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 20-24 yaş arası firmalardır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 0-4 yaş arası ve 25+ firmalardır. Açık iş arama kanalı olarak Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ firmalardadır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Yalova			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	43,6%	18,2%	38,2%	65,20%	13,30%	21,50%
Gazete-İlan vb.	45,1%	0,0%	54,9%	63,10%	12,30%	24,60%
İnternet-Sosyal Medya	52,0%	34,3%	13,7%	65,40%	15,10%	19,50%
İŞKUR aracılığıyla	51,5%	15,1%	33,4%	70,40%	12,30%	17,30%
Özel İstihdam Büroları	100,0%	0,0%	0,0%	56,70%	21,60%	21,70%
Genel Toplam	56,1%	13,7%	30,1%	**67,50%**	**12,50%**	**19,90%**

Kaynak: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Yalova ili benzerlik göstermektedir.

Hem Türkiye genelinde hem de Yalova'da Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Türkiye genelinde İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Yalova			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	43,1%	78,7%	73,9%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	7,4%	16,8%	24,2%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	2,5%	16,7%	46,8%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	72,9%	66,3%	86,5%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	4,4%	13,4%	28,2%	58,4%
Toplam	13,0%	43,8%	43,1%	17,8%	45,1%	37,2%

Kaynak: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Yalova'da hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Yalova'da diğer tüm arama kanallarında Fark etmez seçeneği ilk sıradadır. İŞKUR arama kanalı ile Yalova'da Erkeklerden ziyade Kadınlar daha fazla aranmaktadır. Türkiye ortalamasında ise en fazla erkekler aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aranan açık işlerde ise cinsiyet olarak hem Yalova'da hem Türkiye'de fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Yalova'daki açık işlerin yüzde 41,5'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 25,4'ünde vardiyalı çalışma yapılırken açık işlerin neredeyse yarıya yakını bu işyerlerindedir. Vardiyalı

çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	85,9%	45,8%	76,6%	69,3%
Gazete-İlan vb	14,1%	42,2%	7,9%	16,9%
İnternet-Sosyal Medya	14,4%	48,1%	69,9%	61,4%
İŞKUR aracılığıyla	42,7%	54,8%	84,4%	74,6%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	6,6%	4,6%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 74,6'lık kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 69,3 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 25,4'inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 5,4'ünde kadın eleman arandığı, yüzde 69,2'ünde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 54,8'i İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 85,9'luk oranla Akraba-Eş Dost'tur. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Yalova'daki açık işlerin yüzde 9,2'si part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 8,2'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Yalova genelinde en fazla İŞKUR'un tercih edildiğini görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	100,0%	50,1%	39,9%	48,2%
Gazete-İlan vb	0,0%	16,8%	40,4%	31,3%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	32,8%	34,7%	30,7%
İŞKUR aracılığıyla	0,0%	100,0%	74,7%	72,1%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 72,1 ile İŞKUR kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 48,2'lik bir oranla Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 20,7'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 10,4'ünde

kadın eleman, yüzde 68,9'unda ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin tamamını Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aramaktadır. Erkek eleman arama yolunda ise İŞKUR ilk sırada tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Yalova'daki açık işlerin yüzde 31,4'ü İhracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 9,5'i ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; en fazla İŞKUR'un tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise Akraba-Eş Dost gelmektedir. İhracat yapan işyerleri de Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	4,7%	70,7%	57,7%	53,1%
Gazete-İlan vb	0,0%	25,4%	57,7%	28,5%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	29,3%	0,0%	15,2%
İŞKUR aracılığıyla	95,3%	76,6%	100,0%	86,8%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 86,8'lik kısmının İŞKUR vasıtasıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 53,1 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 51,9'unda cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 21,5'inde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 26,6'sı için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 95,3'lük bir oranda İŞKUR vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 76,6'lık bir oranda Akraba-Eş Dost tercih edilmekte olup bunu yüzde 70,7 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin tamamında ilk sırada İŞKUR tercih edilirken ikinci sırada yüzde 57,7 ile Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanalları tercih edilmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Yalova'daki açık işlerin yüzde 93,3'ü daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	38,5%	79,7%	75,8%	72,8%	100,0%	33,0%	58,5%	60,9%
Gazete-İlan vb	8,0%	17,1%	20,1%	17,2%	0,0%	0,0%	58,5%	41,0%
İnternet-Sosyal Medya	2,7%	17,1%	52,3%	29,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	78,8%	66,3%	89,9%	77,6%	0,0%	67,0%	58,5%	51,1%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	41,5%	29,1%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 77,6 ile İŞKUR olmuştur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 60,9'unda Akraba-Eş Dost ve yüzde 51,1'inde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. İŞKUR hizmetlerinden faydalananlar ile daha önce faydalanmayanlar arasında 26 puanlık bir fark vardır. Açık işlerin yüzde 77,6 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. İŞKUR'un daha önce hizmetlerinden yararlananların açık iş arama durumunda, oranı cinsiyet olarak Erkek denilen açık işler düşürmüştür. Erkek seçeneğini tercih edenlerin hizmetlerden yararlanmayanlardaki oranı daha önce hizmetlerden yararlananlardan daha yüksektir. Bu durum açık iş olan mesleğin yapısından kaynaklanabilir. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananlarda aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla olduğu fakat yararlanmayan işyerlerinde ise İŞKUR'un hiç kullanılmadığı görülmektedir. Burada İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerleri için kadın taleplerini karşılamada İŞKUR'un dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir. Diğer yandan İŞKUR Hizmetlerinde faydalanmayan işyerleri Kadın işgücü talebi için sadece Akraba-Eş Dost kanalını tercih etmiştir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Yalova'da 315 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; Türkiye geneli ile benzer şekilde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik sonrasında ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama ve son olarak ise en az tercih edilen beceri Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; kadınlarda Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi, erkek ve Fark etmez eleman taleplerinde ise öncelikli beceri talebi olarak Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Kadınlarda ikinci tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Garson, Satış Elemanı vb. mesleklerde kadınlara olan artan talep ve bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden birinin de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması neticesinde kadınlar içinde aranan yeterlilikler arasında fiziksel güç ön plana çıkmaktadır. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen becerilerin farklılaştığı alanlara bakacak olursak; Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Satış Pazarlama erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Proje tabanlı çalışma becerisi ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Toptan ve perakende ticaret sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe İletişim ve İfade Yeteneği, İnşaat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe Takım çalışması, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe Takım Çalışması, Eğitim sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe Bilgisayar Kullanımı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi açık işler için aranan en önemli becerilerdir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, profesyonel meslek mensupları gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe iken hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, nitelik gerektirmeyen mesleklerde fiziki ve bedensel yeterliliktir. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlarda bilgisayar kullanımı, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarında takım çalışması, yöneticilerde ise hesap yapabilme analitik beceri ilk sırada aranmaktadır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 15 mesleğin 5'inde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik tercih edilirken, 7'sinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki Yeterlik aynı oranda ilk sırada çıkmıştır.

En fazla açık iş olan Garson mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Hesap Yapabilme, Makineci(Dikiş) mesleğinde sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik; Temizlik Görevlisi Mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Müşteri temsilcisi mesleğinde Bilgisayar Kullanımı, İletişim İfade yeteneği, Satış Pazarlama becerisi ilk sıralarda aranan becerileri olarak dikkat çekmiştir. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Yalova genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik " ikinci sırada ise "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" gelmektedir. Akraba-Eş Dost, İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasıdır. Gazete-İlan vb. arama kanalında öne çıkan beceri ise Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Özel İstihdam Büroları arama kanalında ise en fazla dikkat çeken beceri Sorun Çözme ve İnisiyatif alabilme becerisidir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 56,1'inin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Bilgisayar Kullanımı olurken, 31-89 gün arama süresindeki becerilerde Hesap yapabilme ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih ise Proje tabanlı çalışma çıkmıştır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Yalova'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Yalova'da açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Şekil 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

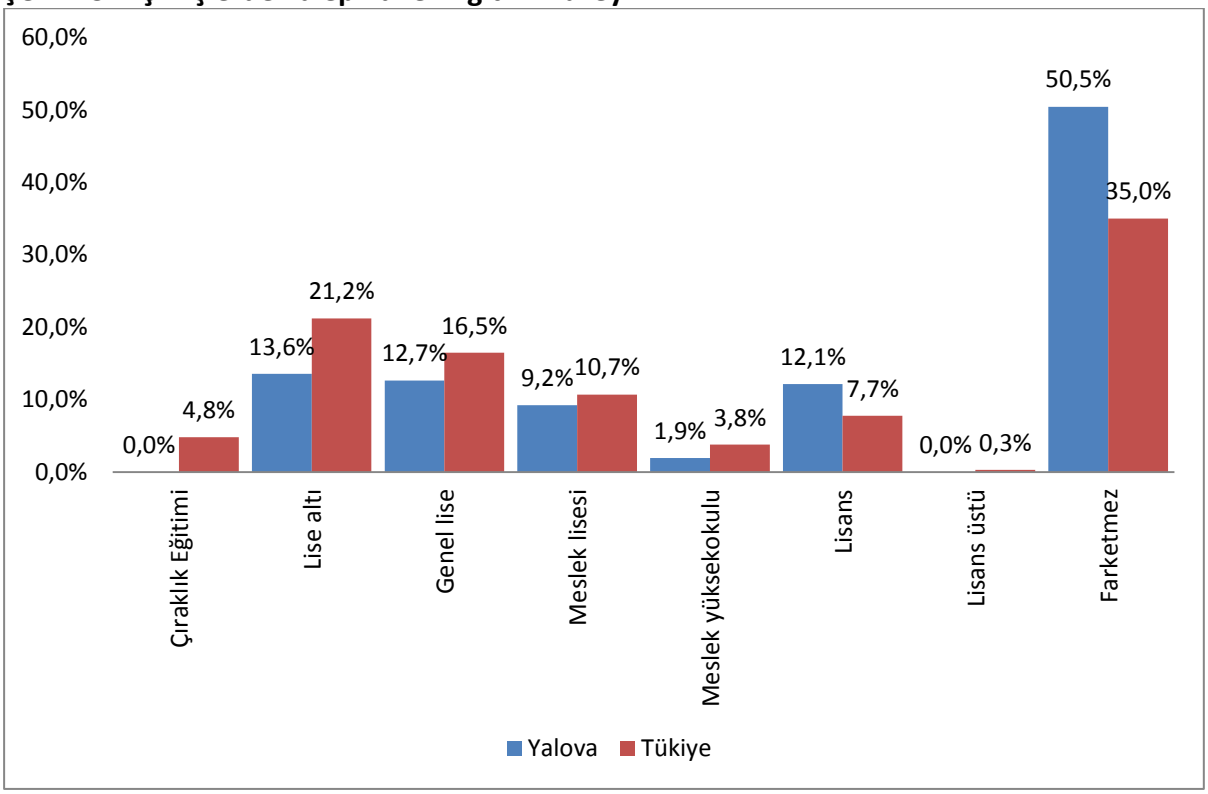

Kaynak: İPA 2015

Yalova ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Yalova'da ise Lisans, Meslek Lisesi ve MYO şeklinde gerçekleşmiştir. Yalova ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre Lisans seviyesinde daha fazladır.

Hem Türkiye genelinde hem de Yalova'da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Çıraklık Eğitimi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	2,5%	9,6%	20,9%	13,6%
Genel lise	7,5%	3,7%	23,3%	12,7%
Meslek lisesi	0,0%	18,9%	2,2%	9,2%
Meslek yüksekokulu	0,0%	2,9%	1,5%	1,9%
Lisans	0,0%	5,2%	22,8%	12,1%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fark etmez	90,0%	59,6%	29,3%	50,5%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 43,8'ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 90 ile fark etmez, bunu takiben yüzde 7,5 ile genel lise olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 59,6 iken cinsiyet Fark etmez tercihinde eğitim durumu fark etmez oranı 29,3 ve bunu takiben yüzde 23,3 ile genel lise ile % 22,8 ile Lisans mezuniyeti talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha düşüktür.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
İmalat	0,0%	5,8%	2,4%	22,7%	4,5%	5,8%	0,0%	58,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	20,5%	10,9%	1,4%	0,0%	40,0%	0,0%	27,3%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	27,4%	2,7%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%	65,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	75,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	24,2%
İnşaat	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	0,0%	95,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	22,2%	0,0%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	40,0%	0,0%	40,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	0,0%	13,6%	12,7%	9,2%	1,9%	12,1%	0,0%	50,5%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe Eğitim düzeyi fark etmez il sırada iken konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe lisans,

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe genel lise, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe ise meslek lisesi seviyesi ilk sırada talep edilmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Lisans Üstü	Fark Etmez
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	19,4%	2,4%	14,4%	3,6%	0,0%	0,0%	60,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,0%	20,7%	11,7%	0,0%	0,0%	38,1%	0,0%	29,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	5,9%	2,0%	21,1%	0,0%	0,0%	0,0%	71,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	15,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	85,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	3,3%	90,1%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	22,6%	17,2%	0,0%	0,0%	60,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	9,8%	0,0%	70,4%	0,0%	19,8%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	0,0%	13,6%	12,7%	9,2%	1,9%	12,1%	0,0%	50,5%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Profesyonel Meslek Mensuplarında ve Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda Lisans, Büro Hizmetlerinde ise Genel Lise mezunu talebi ön plandadır.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Fark etmez	65,6%	14,9%	7,6%	77,0%	3,8%
Lise altı	68,9%	40,2%	4,8%	83,2%	0,0%
Genel lise	97,3%	2,6%	66,5%	79,5%	0,0%
Lisans	100,0%	7,9%	78,6%	100,0%	0,0%
Meslek lisesi	44,8%	48,3%	48,3%	17,3%	0,0%
Meslek yüksekokulu	50,4%	0,0%	49,6%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	72,0%	18,7%	27,8%	75,9%	1,9%

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işler ile Genel lise, Lise altı, Lisans ve Meslek Yüksekokulu düzeyinde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir. Genel lise ve Lisans eğitim düzeyinde ise akraba-eş-dost, Meslek lisesi

düzeyinde ise Gazete ve İnternet seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Yalova genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Farketmez	57,6%	1,9%	40,5%
Lise altı	43,1%	7,1%	49,8%
Genel lise	77,0%	15,3%	7,7%
Lisans	8,0%	81,3%	10,7%
Meslek lisesi	93,0%	0,0%	7,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	56,1%	13,7%	30,1%

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da, Fark etmez, Genel Lise, Meslek Lisesi, Meslek Yüksekokulu eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Lisans Eğitim düzeyin 31-89 gün arası, Lise altı eğitim düzeyinde ise ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Yalova ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	**0-30 Gün**	**31-89 Gün**	**90 + Gün**
İmalat	45,2%	3,4%	51,4%
İnşaat	95,5%	4,5%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	57,6%	4,1%	38,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	34,1%	45,5%	20,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	44,4%	0,0%	55,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60,0%	40,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**56,1%**	**13,7%**	**30,1%**

Kaynak: İPA 2015

Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile İmalat sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlere nazaran daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler 0-30 gün süre ile kapatılmaya çalışılmaktadır.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	71,1%	28,9%	0,0%
5-9	41,8%	7,4%	50,8%
10-14	79,0%	3,5%	17,5%
15-19	41,6%	0,0%	58,4%
20-24	16,1%	7,6%	76,2%
25+	72,1%	8,5%	19,5%
Genel Toplam	**56,1%**	**13,7%**	**30,1%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 0-4 yaş arası işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 71,1'ini 0-30, yüzde 28,9'unu 31-89, gündür aradığı gözlemlenmiştir. 0-4 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta en fazla zorlanan yaş grubu yüzde 76,2'lik oranla 90+ gündür eleman arayan 20-24 yaş grubudur.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	96,7%	0,0%	3,3%
Hizmet ve Satış Elemanları	29,9%	45,8%	24,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	51,0%	2,5%	46,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	59,7%	10,2%	30,1%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	58,3%	7,7%	34,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	28,4%	0,0%	71,6%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	73,4%	1,2%	25,4%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	56,1%	13,7%	30,1%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu görülmekte olup 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Yöneticiler ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Yalova ilindeki işyerlerinin yüzde 33,3'ü eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur.

Şekil 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

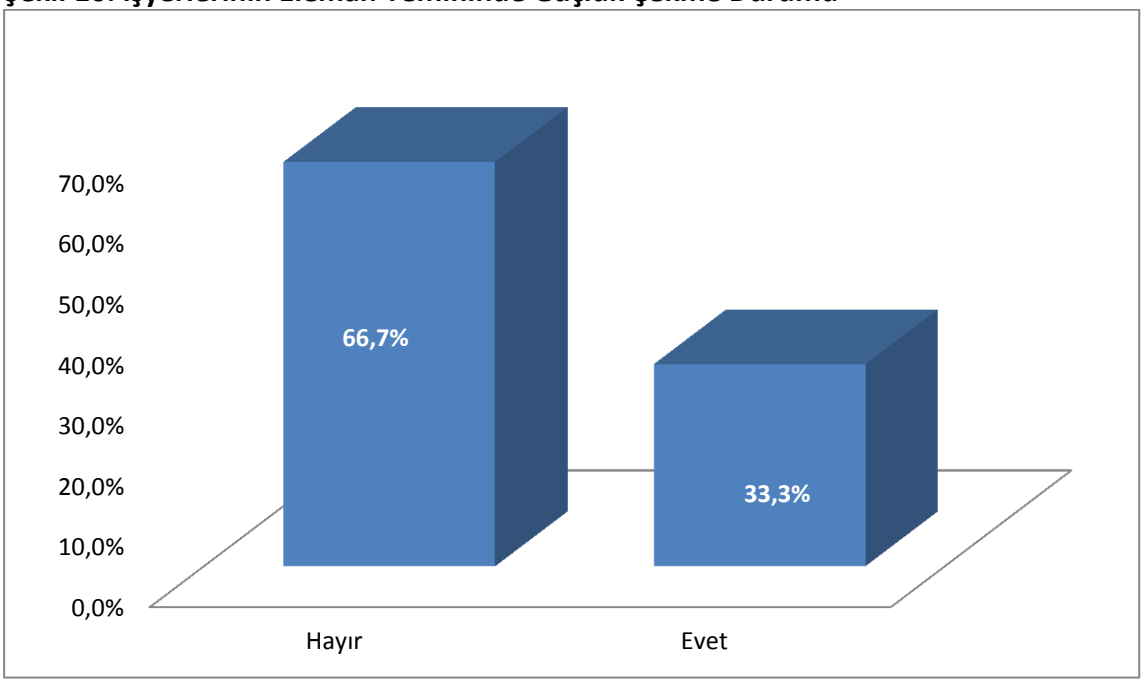

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 33,3'ünün aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Yalova ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve inşaat sektöründedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Bilgi ve iletişim, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'sinden fazlası eleman temininde güçlük çekmektedir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	0	0,0%	3	1	33,3%
İmalat	143	63	43,8%	120	57	47,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	1	100,0%	1	1	100,0%
İnşaat	116	26	22,1%	109	26	23,8%
Toptan ve perakende ticareti	113	51	45,0%	105	30	28,8%
Ulaştırma ve depolama	17	2	12,5%	17	2	12,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	49	32	64,6%	46	17	37,7%
Bilgi ve iletişim	2	0	0,0%	2	1	50,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0	0,0%	1	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	5	3	60,0%	4	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	17	6	35,3%	13	7	53,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	25	7	26,2%	19	6	33,4%
Eğitim	22	7	33,3%	21	6	30,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	5	38,5%	13	4	30,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	0	0,0%	2	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	0	0,0%	4	1	25,0%
Genel Toplam	**534**	202	37,8%	480	160	33,3%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 54 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 20 oranında olan 42 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 5 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Yalova'daki işyerlerinin yüzde 37,8'inin eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 3 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 4,5 puanlık bir azalışla yüzde 33,3 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 20 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında 54 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde geçen yıla göre önemli ölçüde temininde güçlük çekme oranında azalış

gerçekleşmişken, Madencilik ve taş ocakçılığı, Bilgi ve iletişim, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise temininde güçlük çekme oranında dikkat çeken bir artış yaşanmıştır. Yalova'da geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının 6,4 puan üzerindedir.

Yalova'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 745 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31	31
Hizmet Ve Satış Elemanları	100	79
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	56	41
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	0
Profesyonel Meslek Mensupları	47	10
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	232	52
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	76	18
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	202	83
Yöneticiler	1	1
Genel Toplam	745	315

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 31,1'lik pay ve 232 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 26,8'lik pay ve 202 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 13,4'lük pay ve 100 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %16,6'lık pay ile açık işlerde üçüncü sırada yer alırken temininde güçlük çekilme sıralamasında ilk sırada yer almaktadır. Yine tesis ve makine operatörleri ve montajcılar benzer bir sıralama söz konusudur. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslekler grubu açık işlerde yüzde 26,5'lik pay ve 83 kişi ile ilk sırada yer alırken, temininde güçlük çekilen sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır. Yalova'da imalat sektörünün ağırlıklı olarak yer alması ve bu sektörde yoğun bir şekilde çalışılması söz konusu meslek gruplarına olan ihtiyacı ve dolayısıyla açık işi arttırmaktadır.

Bu mesleklerde yoğun bir şekilde elemen aranması ve temininde güçlük çekilme durumu iş piyasasındaki arz talep dengesizliğin olduğunu çok açık bir şekilde göstermekte olup bu meslek gruplarına yönelik mesleki eğitimlerin arttırılması gerekmektedir.

Yalova ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Yalova ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Şekil 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

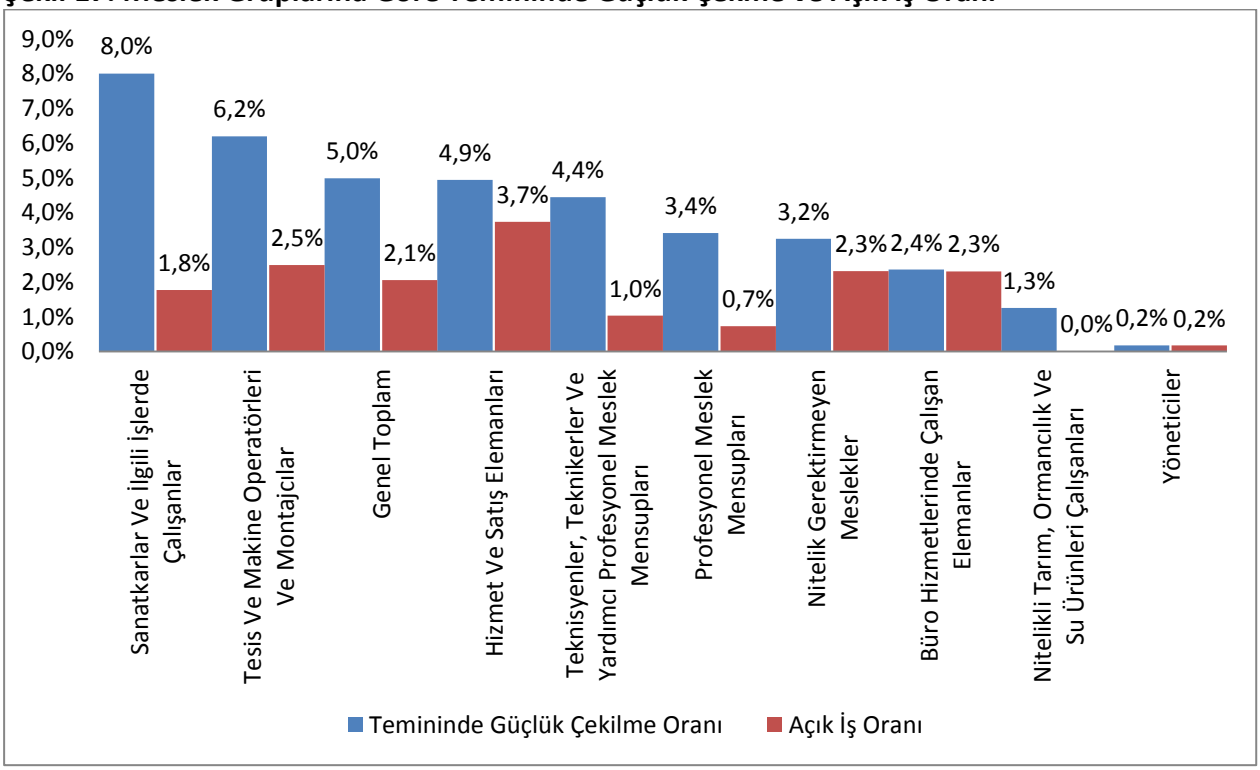

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Yalova'da sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 8'inin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 6,3 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 6,2 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu ve üçüncü olarak yüzde 4,9 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum 2014 İPA raporunda yüzde 9 ile ilk sırada olan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bu yıl ikinci sıraya gerileyerek, Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ile yer değiştirmiştir. Geçen seneye göre bir diğer dikkat çeken hususta Hizmet ve satış elemanları meslek grubundadır daha önce altıncı sırada yer alan hizmet ve satış elemanları meslek grubu bu yıl ilk üç sıralamasında yer almaktadır. Bu durum söz konusu grup çalışanlarının temini konusunda sıkıntı yaşanmaya başlandığı anlamına gelmektedir. Genel olarak bakıldığında ise açık iş oranı sıralaması ile Temininde güçlük çekilme sıralaması birbiri ile benzerlik göstermemektedir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Yalova'da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

meslek	dağılım
Makineci (Dikiş)	12,9%
Garson (Servis Elemanı)	6,7%
Beden İşçisi (İnşaat)	3,9%
Taşlama Tezgâh İşçisi	2,9%
Ütücü	2,5%
Kasap	2,4%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	2,4%
Endüstriyel Boru Montajcısı	2,1%
Hemşire	1,9%
Diğer	64,1%
Genel Toplam	100,00%

Kaynak: İPA 2015

Makineci (Dikiş) mesleği yüzde 12,9'luk payla ilk sırada yer almakta olup aynı zamanda en fazla açık iş olan ikinci meslek konumundadır. 2014 ve 2015 sonuçları birlikte değerlendirildiğinde en fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan meslekler sıralamasında 7 tane meslek ortaktır. Makineci(Dikiş), Garson, Beden İşçisi (İnşaat), Ütücü, Kasap, Metal Mamuller Montaj İşçisi ve Endüstriyel Boru Montajcısı meslekleri her iki grupta da ilk sıralardadır. Bu meslekler Yalova işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Şekil 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

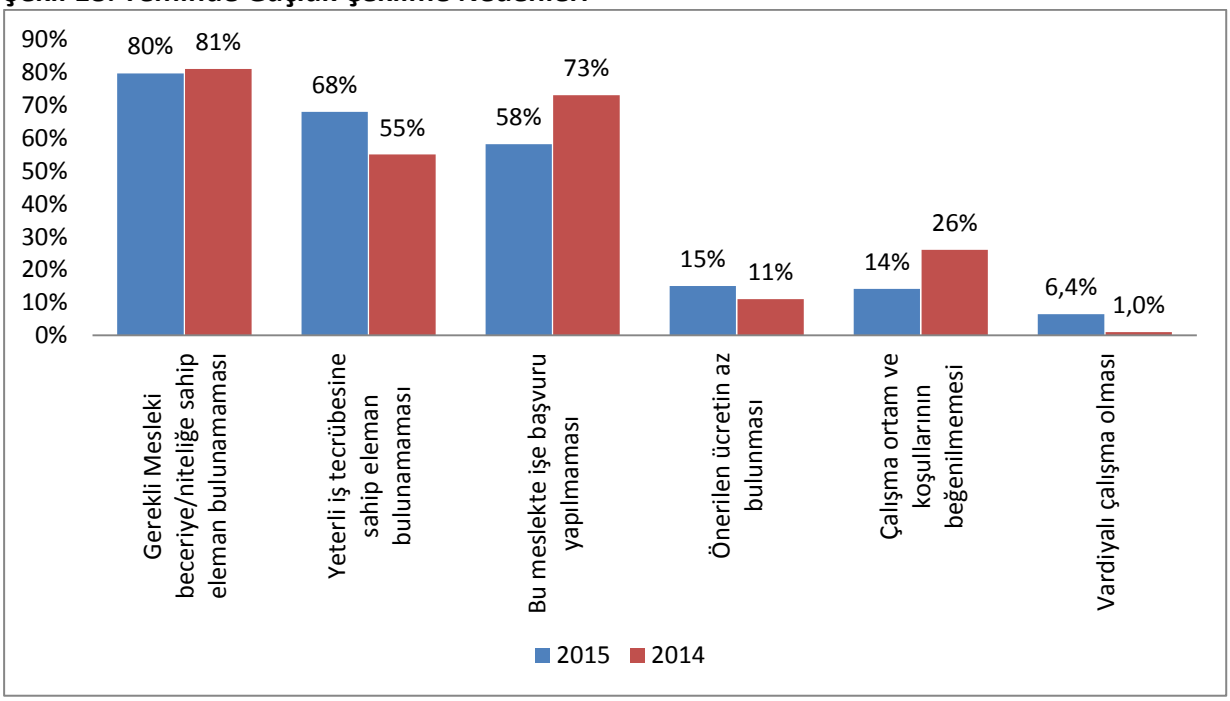

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

Nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması sebeplerinin yer değiştirdiği görülmektedir. Daha önce ikinci sırada olan bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni bu yıl üçüncülüğe gerilerken yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ise ikinci sıraya yükselmiştir.

2015 yılında işverenler tarafından ilk sırada % 80'lik paylık büyük bir oran ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, ikinci sırda % 68'lik pay ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, üçünü sırada % 58'lik pay ile Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması, dördüncü sırada yüzde 15'lik pay ile Önerilen Ücretin Az Bulunması, beşinci sırada yüzde 14'lük pay ile Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ve son sırda ise 6,4'lük pay ile Vardiyalı Çalışma Olması nedenleri gelmektedir.

Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Şekil 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

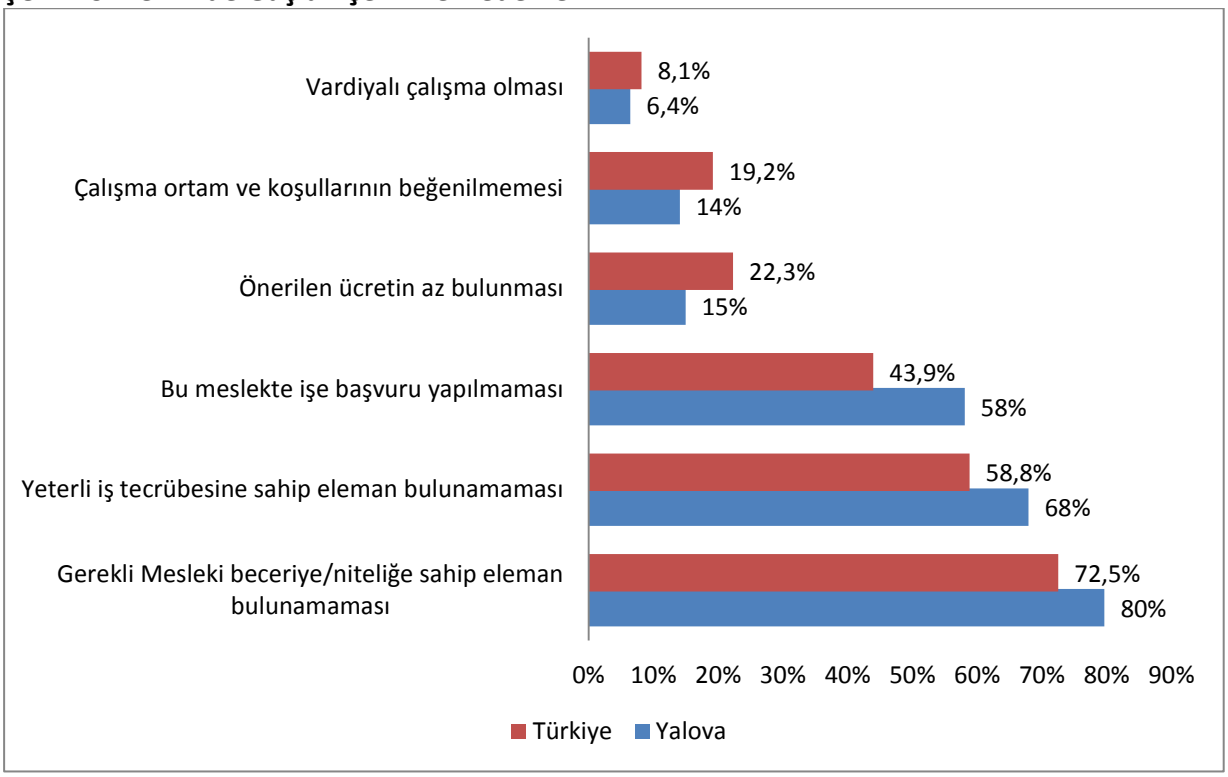

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Yalova ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde sıralamanın aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Yalova'da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu meslekte başvuru yapılmaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" , "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve "Vardiyalı Çalışma Olması" nedenlerinin payları Türkiye geneli ortalamalarından düşüktür. Söz konusu üç neden de Yalova'daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir ancak bu araştırmanın talep araştırması olması nedeniyle nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Şekil 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

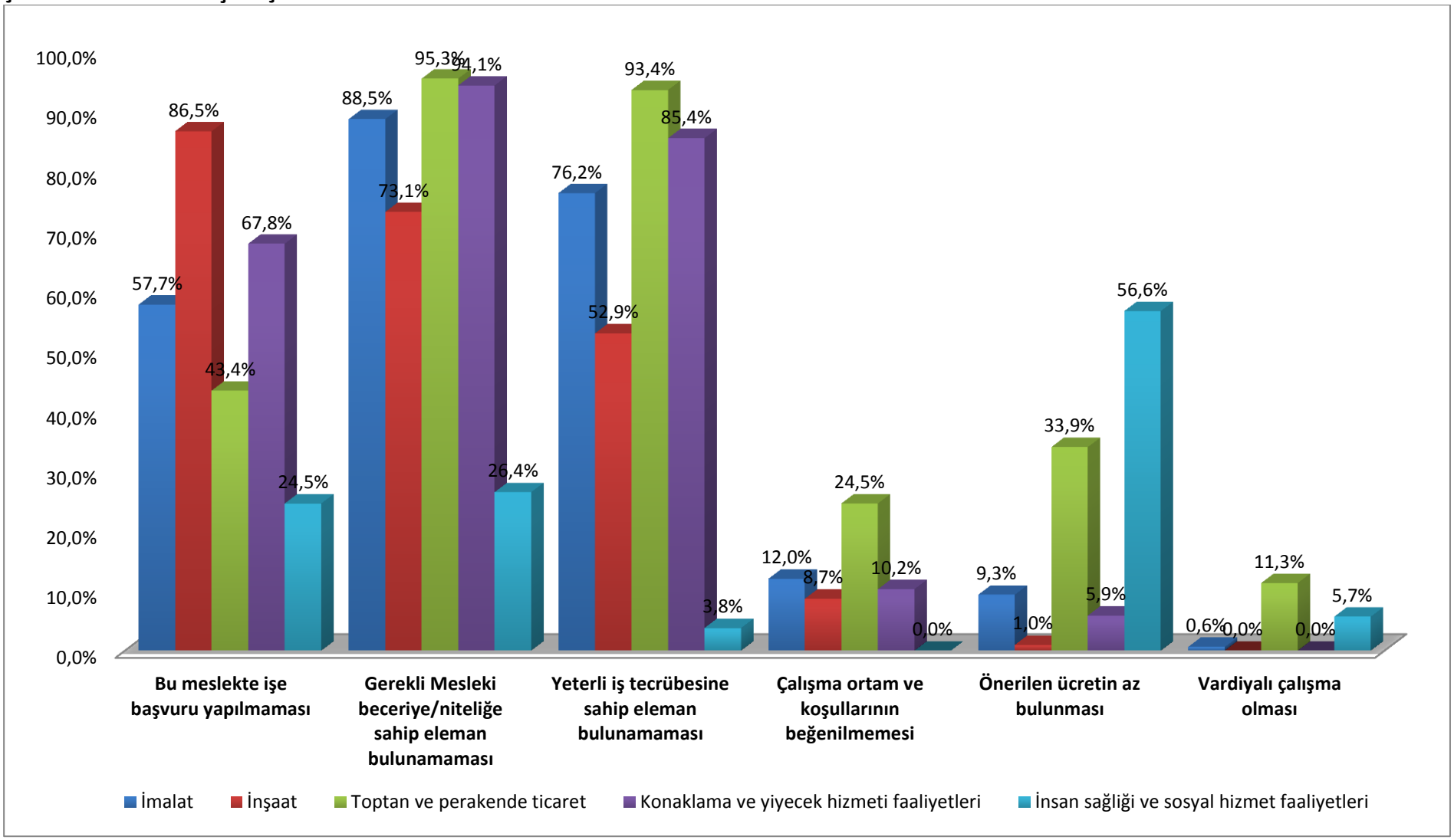

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; toptan ve perakende ticaret, imalat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Her üç sektörde de sırayı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleri takip etmektedir. İnşaat sektöründe işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedeni İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe ise "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedeni gelmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Vardiyalı Çalışma Olması", "ve "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedenleri toptan ve perakende ticaret ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri için en fazla önemli nedenler olarak göze çarpmakta iken diğer sektörlerde faaliyet gösteren işverenler açısından bu nedenler işgücü temininde önemli bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Çalışma Ortam ve koşullarının beğenilmemesi" nedeni ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü için eleman temininde bir engel oluşturmamakta iken Toptan ve perakende ticaret sektörü için diğer sektörlere nazaran önemli bir etken olduğu görülmektedir.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Makineci (Dikiş)	89,5%	87,4%	100,0%	29,4%	29,4%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	72,0%	94,0%	32,0%	10,0%	4,0%	2,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	93,0%	78,5%	17,7%	10,7%	0,0%	0,0%
Taşlama Tezgâh İşçisi	48,0%	100,0%	76,0%	0,0%	23,1%	0,0%
Ütücü	46,2%	100,0%	100,0%	7,7%	7,7%	0,0%
Kasap	27,7%	88,9%	100,0%	27,8%	27,8%	0,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	5,8%	75,7%	59,2%	24,3%	0,0%	0,0%
Endüstriyel Boru Montajcısı	32,6%	100,0%	67,4%	32,6%	0,0%	0,0%
Hemşire	28,6%	7,1%	0,0%	0,0%	71,4%	21,4%
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	46,5%	100,0%	38,4%	15,1%	15,1%	0,0%
Müşteri Temsilcisi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Güvenlik Görevlisi	16,0%	100,0%	100,0%	84,0%	16,0%	0,0%
Diğer Elektrik Teknisyenleri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	16,3%	0,0%
Boru Kaynakçısı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	35,7%	44,9%	8,9%	36,5%	45,8%	18,3%
Elektrik Teknikeri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	0,0%	100,0%	53,9%	0,0%	26,6%	0,0%
Marangoz	100,0%	100,0%	81,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Acil Tıp Teknisyeni	9,1%	9,1%	0,0%	0,0%	90,9%	0,0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Makineci(Dikiş) mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" olarak yansımıştır. Bununla beraber eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin genelinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir. Hemşire, Acil Tıp Teknisyeni gibi sağlık sektöründeki meslekler ve Temizlik görevlisi mesleklerinde ise önerilen ücretin az olması sebebi ilk sırada dikkat çekmektedir.

İş tecrübesine sahip eleman bulunamayan mesleklerde uygulanacak, tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	89%	95%
İEP	12%	17%
İşveren Danışmanlığı	51%	57%
KÇÖ	1%	1%
Kurs	2%	4%
Mevzuat Danışmanlığı	28%	26%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri, güçlük çeken işyerlerine göre eleman talebi, işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığı ve işbirliği ile mesleki eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir.

İşverenlerin eleman talebi, işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığı hizmetlerinden etkin olarak faydalanıyor olmaları, çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün İŞKUR tarafından temin edilmesi ve işi başında öğrenme imkânının sunulması anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise Mevzuat Danışmanlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Mevzuat Danışmanlığı hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Yalova ilinde işyerlerinin yüzde 33,3'ü eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 25,4'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 64,7'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	24	12	36
İnşaat	7	2	9
Toptan ve perakende ticaret	18	11	29
Ulaştırma ve depolama	5	1	6
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12	10	22
Gayrimenkul faaliyetleri	2	0	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	2	8
Eğitim	1	0	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	3	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	1
Genel Toplam	**79**	**43**	**122**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmektedir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Gayrimenkul faaliyetleri, Eğitim, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, faaliyetleri, sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Ulaştırma ve Depolama, İnşaat, idari ve destek hizmet faaliyetleri, İmalat, Toptan ve perakende ticaret sektörleri sırasıyla en fazla eleman temininde güçlük yaşayan sektörlerdir. Bunun yanı sıra Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerde eleman temininde sorun yokken İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe ise diğer sektörlere nazaran vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde daha az güçlük çekilmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Şekil 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

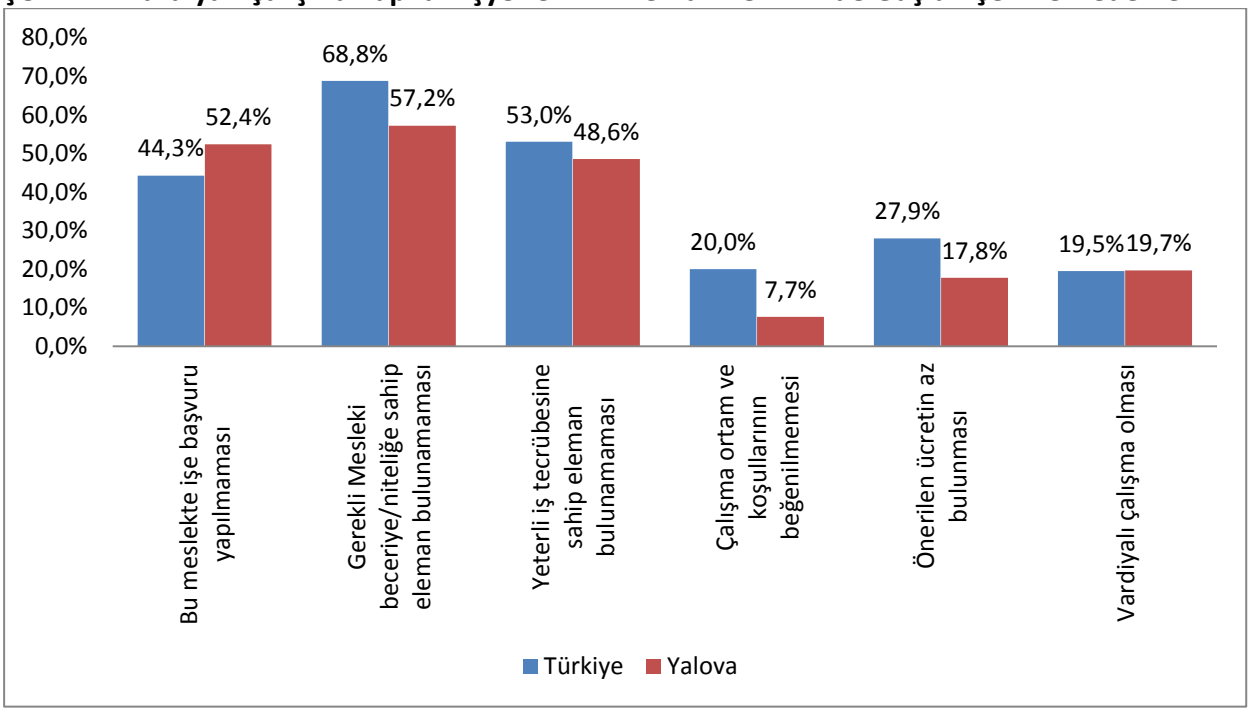

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranı çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesidir. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenlerinde Yalova ile Türkiye geneli ayrılmaktadır. Türkiye genelinde en düşük orana vardiyalı çalışma sahipken, Yalova'da ise çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi son sıradadır.

Yalova ilinde işyerlerinin yüzde 33,3'ü eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 9,5'i ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 58,6'sı eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	1	1
İmalat	18	16	33
İnşaat	2	0	2
Toptan ve perakende ticaret	5	2	7
Ulaştırma ve depolama	2	0	2
Genel Toplam	**27**	**19**	**46**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Yalova'da ihracat yapan işyerlerinden sadece madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir. Özellikle İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörlerinin tamamında eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Şekil 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

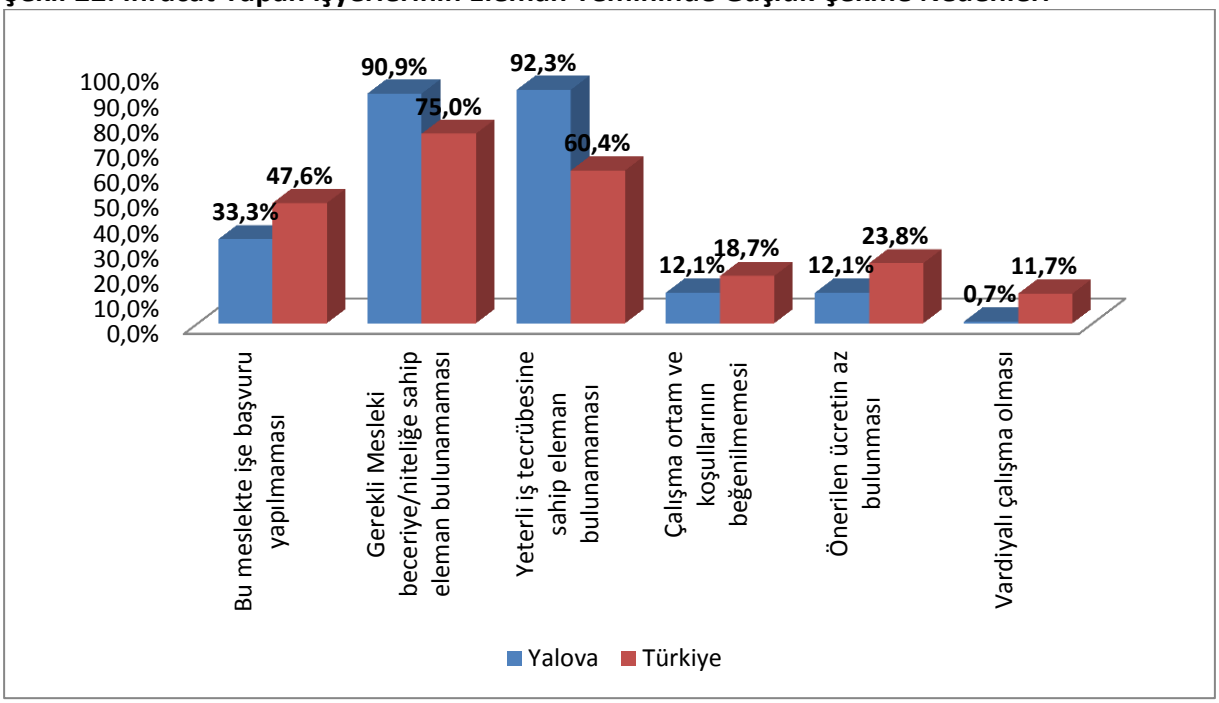

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Yalova ili sıralaması ufak oranlar ile farklılaşsa da genel itibariyle birbirine yakındır.

Yalova'da işyerlerinin yüzde 33,3'ü eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 8,2'sinin part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 58,9'u eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	3	2	6
İnşaat	5	3	8
Toptan ve perakende ticaret;	2	3	5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	5	8
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	0	1
Eğitim	6	1	7
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	2	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0	1
Genel Toplam	**23**	**16**	**39**

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Yalova'da İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Şekil 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

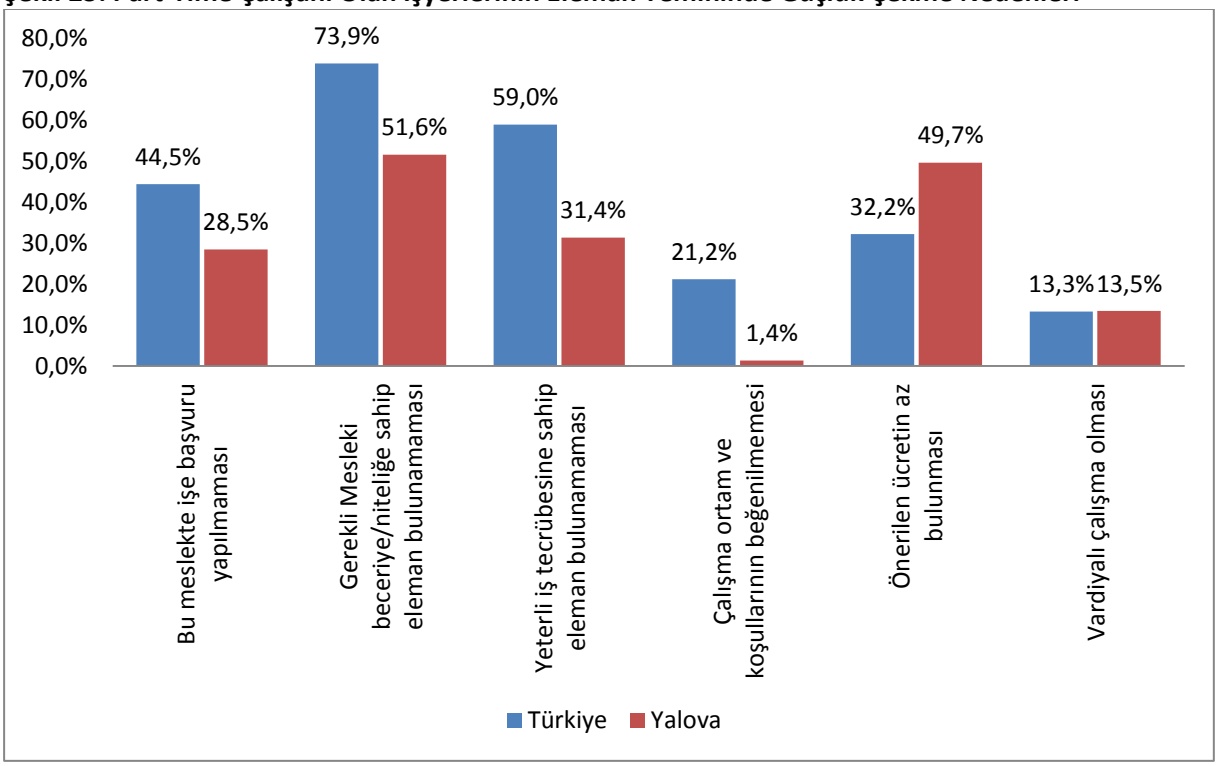

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Önerilen Ücretin Düşük Bulunması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Yalova ile Türkiye geneli sıralaması birbiri ile farklıdır. Yalova ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Önerilen Ücretin Düşük Bulunması oranı Türkiye geneline göre yüksektir. Yalova'da Part-time çalışılan işlerde çalışmak isteyenler için ücretler eleman temininde güçlük çekilmesinde önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok deme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	3,5%
İhracat Yapan İşyerleri	2,5%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	0,9%
Genel Toplam	4,5%

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,5'tir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 3,5 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 2,5, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 0,9 oranında istihdam artışı beklenmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri kapasitelerini arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde NİDO yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Part-time ve İhracat yapan işyerlerinde Yalova ili Türkiye ortalamasının altında iken vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Yalova'da istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında çıkan sonuçlardan işverenlerin aradıkları elemanı bulmakta zorluk yaşadıkları görülmektedir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirlerin alınmasına ihtiyaç vardır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde beş sektörde değişim beklenmezken istihdam azalışı beklenen sektör ise olmadığı görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	123	15,0%
Ulaştırma ve depolama	32	8,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100	8,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	6,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3	5,9%
İnşaat	93	5,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	34	4,5%
Toptan ve perakende ticaret	107	4,3%
Eğitim	14	2,5%
İmalat	155	2,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	1,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%
Genel Toplam	671	4,5%

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da Gayrimenkul faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı, Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleri herhangi bir değişiklik beklememektedir. Bunun yanı sıra İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 15 oranında 123 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,7'lik bir oranla bu sektörü Ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ise yüzde 8,2 ile üçüncü sırada istihdam artışı bekleyen sektör konumundadır. Bu üç sektörün geleceğe dair daha pozitif bir bakış açıları ilin bu sektörlerde hacminin daha da genişleyecek olduğunu göstermektedir.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Yalova ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde de tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	115	8,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	127	6,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	174	5,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	127	4,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	70	4,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	30	2,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	30	1,8%
Yöneticiler	0	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Genel Toplam	671	4,5%

Kaynak: İPA 2015

Yalova'da Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yüzde 8,9'luk istihdam artışı beklentisiyle Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde farklı bir tablo karşımıza çıkmaktadır. Burada 174 kişilik istihdam artış beklentisi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ilk sırada olduğu görülmektedir. İkinciliği 127 kişilik istihdam artış beklentisi ile Hizmet ve Satış Elemanları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışanlar paylaşmaktadır. Bunları 115 kişilik istihdam artış beklentisi ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar takip etmektedir. Ayrıca Yöneticiler ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarına ise hiçbir değişiklik beklenmemektedir.

Türkiye genelinde en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Yalova'da en fazla istihdam artışı beklenen sektörün idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü olması meslek gruplarında kendini göstermiş ve büro hizmetleri ve Hizmet ve satış elemanı meslek gruplarını en üst sıralara taşımıştır.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Ağır Kamyon Şoförü
Beden İşçisi (İnşaat)	Temizlik Görevlisi
Müşteri Temsilcisi	Satış Danışmanı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Servis Şoförü (Okul)	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı
Ütücü	İş Makineleri Bakım Ve Onarımcısı
Endüstriyel Boru Montajcısı	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)
Aşçı	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler sıralamasında ilk beşte Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (İnşaat), Müşteri Temsilcisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi iken en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde Beden İşçisi (Genel), Ağır Kamyon Şoförü, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı ilk beş meslek sıralamasında dikkat çekmektedir. Özellikle bazı mesleklerin (örneğin Temizlik Görevlisi, Satış danışmanı, vb.) temininde güçlük çekildiği halde sezonluk işlerde olması ve iş bitimi nedeni ile bu mesleklerde istihdam azalışı beklentisi olabilmektedir.

Toplam 96 farklı meslekte 711 kişilik istihdam artışı beklenirken, 16 farklı meslekte de 39 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir. Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmesi amaçlanmaktadır.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Müşteri Temsilcisi	Makineci (Dikiş)	İnşaat Kalfası (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Kimya Proses Operatör Yardımcısı	İnşaat Ustası
Kantin Garsonu	Ütücü	Temizlik Görevlisi
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)
Makineci (Dikiş)	Endüstriyel Boru Montajcısı	Pasta Ustası
Aşçı	Triko Paketleme İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Kimya Proses Operatör Yardımcısı	Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Satış Danışmanı
Güvenlik Görevlisi	Proses İşçisi	Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Cnc Plazma Kesim Operatörü	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Servis Komisi	Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi	Direksiyon Eğitmeni
Hemşire	Makine Mühendisi	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Satış Danışmanı	Türkçe Öğretmeni

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Makineci (Dikiş) olmasına rağmen vardiyalı çalışma ve part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise İnşaat Kalfası (Genel), Müşteri Temsilcisi meslekleri ön plana çıkmıştır. İhracat yapan işyerlerinde ise genel ortalama ile aynı olarak Makineci (Dikiş) mesleği yine en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Net istihdam azalışı olan tüm meslekler işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), ihracat yapan işyerlerinde ise Beden İşçisi (Genel) ve Argon Kaynakçısı mesleklerinde azalış beklemekte olup Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise hiçbir meslekte azalış beklenmemektedir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Madencilik ve taş ocakçılığı	*	*	66,6%	33,3%
İmalat	13,3%	5,1%	25,4%	56,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	*	*	*	100,0%
İnşaat	11,4%	2,8%	23,8%	61,9%
Toptan ve perakende ticaret	20,2%	0,9%	28,8%	50,0%
Ulaştırma ve depolama	6,2%	*	50,0%	43,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	33,3%	2,2%	20,0%	44,4%
Bilgi ve iletişim	*	*	100,0%	*
Finans ve sigorta faaliyetleri	*	*	100,0%	*
Gayrimenkul faaliyetleri	*	*	75,0%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23,0%	*	15,3%	61,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,7%	5,5%	27,5%	50,1%
Eğitim	25,0%	*	30,0%	45,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,3%	*	46,1%	38,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	*	50,0%	*
Diğer hizmet faaliyetleri	25,0%	*	25,0%	50,0%
Genel Toplam	16,9%	2,5%	27,9%	52,5%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Yalova'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Yalova'daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 52,5'inin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Yalova'da işyerlerinin 27,9'u istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Yalova ilinde her dört işyerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,5'i istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Yalova'daki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Yalova'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 50 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor iken en çok azalış İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe yüzde 5,5 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Madencilik ve taş ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve Bilgi ve iletişim Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde ise hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde

sonuçlar elde edilmiştir. Bunun yanı sıra Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Yalova ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	18,7%	2,2%	20,3%	58,8%
Vardiya Yapan İşyeri	19,6%	2,5%	25,1%	52,8%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	18,3%	0,0%	28,5%	53,3%
Toplam İşyeri	19,1%	2,0%	24,7%	54,2%

Kaynak: İPA 2015

Yalova ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında genelde fikir beyan etmeyenlerin ağırlığı söz konusu iken fikir beyan edenlere bakıldığında ise en fazla çıkan görüş çoğunlukla istihdamın değişmeyeceği ve yaklaşık yüzde 20 oranında ise artacağı yönünde olumlu bir beklenti olduğudur. Bunun yanı sıra Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise hiç istihdam azalışı beklentisi bulunmaması dikkat çekmektedir.

SONUÇ

Yalova ili işgücü piyasası analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü piyasasına yönelik verilerin ele alınarak analiz edilmesi önem arz etmektedir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında dikkat çeken önemli husus işsizlik oranının Türkiye ortalamasından üzerinde olmasıdır. İlin işsizlik oranının Türkiye ortalamasından yüksek olmasına rağmen son beş yıla bakıldığında işsizlik oranı giderek azaldığı görülmektedir. İşgücüne katılım ve istihdam oranına yıllar itibariyle bakıldığında ise birbirine paralel bir seyir izlediği görülmektedir.

2010 yılında Yalova ilinde 4 bin 760 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık iki kat artarak 8 bin 937'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır.

İŞKUR tarafından Yalova ili işe yerleştirme rakamlarına bakıldığında işe yerleştirme oranındaki yüksek artış dikkat çekmektedir. Yalova ilinde 2010 yılından 2015'e kadar geçen 5 yıllık süreçte işe yerleştirme sayılarında yaklaşık dört kat oranında artış yaşanmıştır. Bu veriler İŞKUR'un işe yerleştirmede etki oranının giderek arttığının bir göstergesi konumundadır.

Yalova ilinde İŞKUR'a yapılan başvuruların giderek arttığı görülmektedir. İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısında ciddi bir artış olup Nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sıralardadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin kayıtlı işsizlerin öğrenim durumlarına paralel olarak yüksek olduğu ve bunu yanı sıra açık işlerin genelde bu mesleklerde olması nedeniyle ilk iki meslek grubu diğer mesleklere nazaran ağırlık kazanmıştır. Bu durum aynı zamanda ülke sorunu olan mesleksizliğin de bir sonucudur. Mesleki eğitimler, işbaşı eğitim programları, projeler vb. aktif işgücü tedbirleri ile bu yapısal sorun ile mücadele edilmesi gerekmektedir.

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 236 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 428 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 750 kişi programdan yararlanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 231 İEP düzenlenmiş olup 331 kişi bu programlardan faydalanmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 3

adet kurs düzenlenmiş olup 47 kişi bu kurslardan faydalanmıştır. İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır. Düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin işgücü piyasasının ve yerel istihdam stratejileri doğrultunda yapılması büyük önem arz etmektedir.

Yalova İPTA 2014 verilerine göre Yalova ilinde 480 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 14 bin 962 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 73,7'si erkek, yüzde 26,3'ü kadındır. Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 31'dir. Yalova'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir. Yalova ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 70'i bu üç gruba aittir. 25 yaş ve üzeri firma sayısı ise en az oran olarak dikkat çekmektedir.

Yalova'da erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Büro Hizmetlerinde Çalışanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Yalova ilinde yüzde 62,7'dir. Yalova Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Yalova'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Yalova ilindeki işyerlerinin yüzde 15,4'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Yalova'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Yalova ilinde 74 işyerinde toplam 315 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Yalova ilinde açık iş oranı yüzde 2,1 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık yarım puan üzerindedir. Yalova'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 5,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetlerindedir. Bunu yüzde 5,4 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve yüzde 4,1 ile İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 25+ yaş grubuna sahip işyerleri ile 0-4 yaş arası işyerleri gelmektedir.

Yalova'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında Hizmet ve Satış elemanları Meslek Grubu oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir. Yalova'daki açık işler Türkiye geneli ile benzerlik gösterse de Büro Hizmetleri, Hizmet Satış Elemanları ve Tesis ve Makine Operatörleri meslek

gruplarında Türkiye geneline göre daha fazla oranda açık olduğu görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde Yalova ilinde daha çok nitelikli elemana ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır. Açık iş oranı yüksek olan meslek gruplarının büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Yalova'da 315 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; Türkiye geneli ile benzer şekilde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik sonrasında ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Yalova'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Yalova'da açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir. Hem Türkiye genelinde hem de Yalova'da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir.

Yalova'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 745 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür. Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 31,1'lik pay ve 232 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 26,8'lik pay ve 202 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 13,4'lük pay ve 100 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir. Açık işlerlin karşılanabilmesi için iş arayanların becerilerini geliştirilerek iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda eğitilmeleri ve araştırma sonuçlarında ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere yönelik eğitim programlarının öncelikli olarak uygulanması gerekmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Yalova'da dönemsel olarak işyerlerinde sektörlere göre net istihdam beklentileri değerlendirildiğinde, 30 Haziran 2016 tarihi için beklenen net istihdam değişim oranı % 4,5 olarak tespit edilmiştir. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 15 oranında 123 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,7'lik bir oranla bu sektörü Ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ise %8,2 ile üçüncü sırada istihdam artışı bekleyen sektör konumundadır. Bu üç sektörün geleceğe dair daha pozitif bir bakış açıları ilin bu sektörlerde hacminin daha da genişleyecek olduğunu göstermektedir.

Yalova'da Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yüzde 8,9'luk istihdam artışı beklentisiyle Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu ilk sırada

yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Hizmet Ve Satış Elemanları ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Yalova'da Toplam 96 farklı meslekte 711 kişilik istihdam artışı beklenirken, 16 farklı meslekte de 39 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslekler sıralamasında ilk beşte Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (İnşaat), Müşteri Temsilcisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi iken en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde Beden İşçisi (Genel), Ağır Kamyon Şoförü, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı ilk beş meslek sıralamasında dikkat çekmektedir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır.

İşgücü piyasası talep yapısı hakkında derlenen bu verilerin gelecek dönem istihdam stratejileri ve yerel düzeyde uygulanacak programlara ışık tutacağı düşünülmektedir. Ulusal istihdam stratejisine paralel olarak, yerel düzeyde ilin ihtiyaçları doğrultusunda atılacak doğru adımlar ile iş piyasasındaki sorunlara yönelik etkili ve kalıcı çözümler üretilebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

4

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	**581**	**35**	**616**
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
İmalat	120	6.641	88	318	155	1,3%	2,3%
İnşaat	109	1.680	23	108	93	1,3%	5,6%
Toptan ve perakende ticaret	105	2.479	74	107	107	2,9%	4,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	46	1.209	75	70	100	5,8%	8,2%
Eğitim	21	535	3	14	14	0,6%	2,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	19	820	35	44	123	4,1%	15,0%
Ulaştırma ve depolama	17	367	0	3	32	0,0%	8,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13	157	9	19	10	5,4%	6,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	759	5	53	34	0,7%	4,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	168	0	0	0	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	60	2	2	1	3,2%	1,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	15	0	2	0	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	2	12	0	1	0	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	51	1	0	3	1,9%	5,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	2	0	4	0	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	7	0	0	0	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**480**	**14.962**	**315**	**745**	**671**	**2,1%**	**4,5%**

EK:5 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri (YALOVA)

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Yalova ilinde 35 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 25 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 25 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Yalova ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 25 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin yaklaşık yüzde 24'ü Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir.

Tablo 60 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşveren	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret	6	20	3	23
İmalat	3	13	1	14
Gayrimenkul faaliyetleri	3	5	3	8
Diğer hizmet faaliyetleri	3	5	6	11
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0	9	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	2	6	8
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	3	0	3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	3	2	5
İnşaat	1	1	0	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	1	0	1
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	2	1	3
Ulaştırma ve depolama	1	2	0	2
Toplam	**25**	**57**	**31**	**88**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 12 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 88 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 35'i kadın, yüzde 65'i erkektir. En fazla işyeri ve en fazla çalışan sayısı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

25 işyerinden 2 tanesinde 3 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş olan meslekler ise Satış Danışmanı, İş Makineleri Operatörü, Muhasebecidir.

Toplamda 4 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler İş Makineleri Operatörü, Cnc Torna Tezgâhı Operatörü, Mobilyacı ve Muhasebeci Mesleklerindedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 75 oranında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasıdır. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, Önerilen ücretin az bulunması, Vardiyalı çalışma olması temininde güçlük çekilen mesleklerin nedeni olarak tercih edilmemiştir.

Yalova ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 11,3 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2: İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Garson (Servis Elemanı)	4	Yat-Tekne Laminasyon İşçisi	1
Aşçı	2		
Yükleyici (Loder) Operatörü	2		
Bahçıvan	1		
Satış Danışmanı	1		
Havuz Görevlisi	1		

Kaynak: İPA 2015

Toplamda 11 kişilik bir artış olacağı tespit edilmiştir. Artış olacak kişi sayısının yaklaşık yüzde 36'sını Garson (Servis Elemanı) oluşturmaktadır.